

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra výtvarné výchovy

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Nikola Palacká

„Ilustrovaná dětská kniha“

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury. Souhlasím, aby práce byla uložena na Univerzitě Palackého v Olomouci v knihovně Pedagogické fakulty a používána ke studijním účelům.

V..... dne..... Nikola Palacká

Upozornění

Tato práce je jen doprovodným textem k praktické práci (viz. Přílohy).

Poděkování

Děkuji vedoucímu mé práce ak. soch. Tomáši Chorému ArtD. za přínosné poznámky a rady.

OBSAH

1. ÚVOD	6
2. TEORETICKÁ ČÁST.....	7
2.1 Koláž	7
2.1.1 Autoři používající techniku koláže jako ilustrace dětských knih	8
2.2 Carroll Lewis	11
2.2.1 Carrolluv vztah s dětmi	13
2.2.2 Carrollova inspirace	14
2.2.3 Syndrom Alice in Wonderland	15
2.3 Alice Liddel	16
2.4 Alice in Wonderland – postavy a jejich předlohy	17
2.5 Sir John Tenniel	19
2.6 Další ilustrátoři	20
2.7 Filmová zpracování	22
2.8 Walt Disney	24
2.8.1 Rozdíl mezi knihou a filmem z roku 1951	28
2.9 Hry	29
2.10 Alenka a pošta	31
3. PRAKTICKÁ ČÁST	32
3.1 Úvod	32
3.2 Postup práce	33
3.2.1 Návrhy	33
3.2.2 Tvorba digitálních koláží.....	37
3.2.3 Vytvořené ilustrace	39
3.2.4 Tvorba knihy	41
4. PŘÍLOHA: FOTOFOKUMENTACE PRAKTICKÉ ČÁSTÍ.....	42
5. ZÁVĚR	45
6. KNIŽNÍ ZDROJE	46
7. INTERNETOVÉ ZDROJE	47
8. OBRAZOVÉ ZDROJE	48

1. ÚVOD

„Jazyk není kompletním bez překladu Bible, Shakespeara a Alenky z říše divů.“

- Tiny Mulder, 1962

Jako cíl své bakalářské práce jsem si zvolila vytvoření ilustrací pro klasické literární dílo Lewise Carrola *Alenka v říši divů*, které mě doprovází a fascinuje již od útlého věku. Jako studentka páté třídy základní školy jsem tuto knihu četla poprvé. Byla mojí první „opravdovou“ knihou, kterou jsem četla sama pro sebe a ne z povinnosti. Když jsem si ke konci své povinné školní docházky uvědomila, že kromě lásky k umění, mě zajímá i anglický jazyk, byla *Alenka* první knihou, kterou jsem v tomto jazyce četla. Dodnes, tedy skoro po deseti letech, se mnou tato rozdvojenost nese životem a jako studentka kombinace Výtvarné tvorby a Anglického jazyka je pro mě toto dílo jak po stránce výtvarné tak jazykové stále nevyčerpanou studnicí. Při studiu umění ať výtvarného či literárního jsem si nemohla nevšimnout stále opakujících se odkazů na tuto knihu, například když ji Jan Švankmajer uvedl jako svoji životní inspiraci, když posloužila jako podklad pro ilustrace takového velikána jako je Salvador Dalí či jako scénář literárního obra Aldouse Huxleyho.

V teoretické části této práce se zabývám především fenoménem říše divů, jejím autorem a jeho inspirací, jeho přesahem do moderní kultury a jeho různá umělecká pojetí. A zároveň stručně popíši techniku, kterou jsem si vybrala pro zpracování praktické části a tj. koláž - která je v mých očích ideálním prostředkem pro zpracování této knihy ať už pro svoje sdílení konotace s nesmyslností, chaosem a neomezenými možnostmi. Vždyť i sama literární stránka této knihy je jakousi jazykovou koláží nesmyslných slov a novotvarů, kterou sám Carroll vytvořil, aby podpořil fantaskní a dadaistickou příchuť říše divů.

V praktické části práce shrnu a zdokumentuji svůj postup při vytváření knihy s ilustračními kolážemi.

2. TEORETICKÁ ČÁST

2. 1. KOLÁŽ

Název této techniky je odvozen od francouzského *coller*¹, v českém překladu *lepit*, což naznačuje proces tvorby u tradičních postupů koláže, které mohou zahrnovat lepené kousky například novin, fotografií, magazinů, tapet či dopisů na papíře nebo plátně.

Dnešní název techniky je připisován Georgesu Braqueovi a Pablu Picassovi.

Koláž je termínem zahrnujícím řadu výtvarných technik ve dvojrozměrném i trojrozměrném prostředí, za jejichž předchůdce lze považovat lepený papír japonských kaligrafů v období desátého století.² V Evropě se tato technika objevila ve středověku během třináctého století, kdy se zlacení a lepení kovů či kamenů stalo dekorací iluminací.² V osmnáctém století můžeme najít koláže či „papírové mosaiky“ v práci a korespondenci anglického umělce Mary Delany, v devatenáctém století se o popularizaci této techniky postaral Hans Christian Andersen, který zdobil touto technikou své knihy.

Přesto však online slovník Tate Galler uvádí, že tato výtvarná technika se stala uměleckou až s nástupem dvacátého století.³ I Guggenheimuv online slovník sekunduje této teorii a doplňuje, že koláž je úzce spojována s nástupem modernismu.⁴

Modernistická koláž se začala projevovat v období kubismu.

*"It was Braque who purchased a roll of simulated oak-grain wallpaper and began cutting out pieces of the paper and attaching them to his charcoal drawings. Picasso immediately began to make his own experiments in the new medium."*⁴

S nástupem surrealismu se potenciál koláže plně rozvinul. Vznikaly různé druhy koláží jako *Cubomania* či *Étrécissements*. Merz koláže Kurta Schwitterse experimentovaly se dřevem a již balancují na hranici asambláže.

Dalším z tipů koláže jsou například decoupage, fotomontáž či digitální koláž.

1. Enslin, Denise. "Origin of the term "collage"". Dostupné z:

<http%3A%2F%2Fcollagedenise.com%2Fpage2.html&date=2012-04-12>

2. Leland, Nita; Virginia Lee Williams (September 1994). "One". Creative Collage Techniques. North Light Books. p. 7. ISBN 0-89134-563-9.

3. Dostupné na: <http://www.tate.org.uk/art/art-terms/c/collage>

4. Dostupné na: <https://www.guggenheim.org/arts-curriculum/topic/collage-and-scaling-up>

Příklad: Byl to Braque, kdo koupil roly tapety s dekorem dubového dřeva a začal vystřihovat kousky papíru a připevňovat je na jeho úhlové kresby, Picasso hned sám začal experimentovat s tímto novým médiem.

Cubomania: náhodně seskládaná koláž ze čtverečků papírů

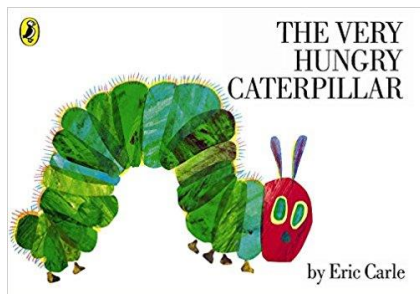
Étrécissements: reduktivní protějšek koláže

2. 1. 1 AUTOŘI POUŽÍVAJÍCÍ TECHNIKU KOLÁŽE JAKO ILUSTRACE DĚTSKÝCH KNIH

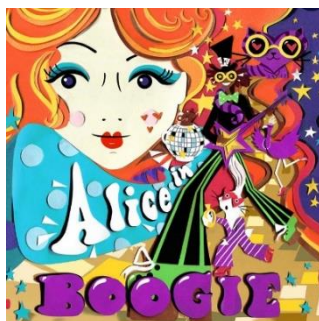
Eric Carle je americký ilustrátor a spisovatel dětských knih. Jeho nejznámější knihou je *The Very Hungry Caterpillar*, která byla přeložena do 62 jazyků a bylo prodáno více jak 46 milionů kopií.⁵ Za svůj přínos pro americkou dětskou ilustrovanou knihu vyhrál v roce 2003 *Laura Ingalls Wilder Award*.⁶ Technika jeho koláží spočívá v lepení a vrstvení ručně malovaných papírů, které formuje do pestrobarevných obrazců.⁷ Mnoho z jeho knih je obohaceno o haptický či optický vjem dosažený texturou papírů.

Vicky Scott je britská ilustrátorka, zabývající se koláží a digitální koláží. Popisuje svůj styl jako „pestrobarevný, nostalgický a nepředvídatelný“⁸ Tradiční koláže tvoří pomocí barevného papíru a digitální v programu Adobe Photoshop. Při pohledu na její pracovní portfolio je patrné, že téma říše divů je pro ni velice zajímavé a inspirující.

Sara Fanelli je úspěšnou florentskou ilustrátorkou, která pracuje pro instituce jako Tate, BBC či New York Times. Dvakrát vyhrála *The Victoria and Albert Museum illustration award*. A jako první žena v historii získala čestný titul *Royal Designer for Industry*.⁹ Mezi knihy, které ilustrovala, patří například *Pinocchio* (2003) nebo *Mytologické příšery antického Řecka* (2002).

Obr.1 Přebal knihy od Erica Carle z knihy *The Very Hungry Caterpillar* (1969)

Obr.2 Koláž Vicky Scott (2017)

Obr. 3 Koláž Sary Fanelli z knihy *Mytologické příšery antického Řecka* (2002)

5. dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Eric_Carle

6. "Laura Ingalls Wilder Award, Past winners". Association for Library Service to Children (ALSC). American Library Association (ALA) [online]. [cit. 2018-01-23]. Dostupné z:

<http://www.ala.org/alsc/awardsgrants/bookmedia/wildermedal/wilderpast>

7. CARLE, Eric. How I create my pictures [online]. [cit. 2018-02-22]. Dostupné z: http://www.eric-carle.com/slideshow_collage.html

8. SCOTT, Vicky. About [online]. [cit. 2018-02-22]. Dostupné z: <http://www.vickysworld.co.uk/about>

9. FANELLI, Sara. About [online]. [cit. 2018-02-22]. Dostupné z: <http://www.sarafanelli.com/docs/about.html>

Elisa Carareto je ilustrátorkou ze São Paula. Používá techniku koláže a vrstvení papírů pro ilustrace dětských knih a publikací. Ilustrace se vyznačují pestrými sytými barvami a rozmanitými texturami. Papírové výstřižky dokresluje kresbami, kterými doplňuje detaily. Mezi opakující se motivy v její práci patří jednoduché geometrické tvary jako čtverec a trojúhelník.

Obr.4 koláž Elisy Carareto pro výstavu Donas da Rua, 2017 Obr. 5 koláž Elisy Carareto pro magazín Yoyo #4, 2015

Melissa Sweet je ilustrátorkou a spisovatelkou z Maine. V roce 2009 získala Caldecottovu medaili za knihu “A River of Words”¹⁰. Její ilustrace vznikají vrstvením papírů, maleb a objektů. Hraje si i s typografií a s koláží z písmen.

Autorka umísťuje na svých webových stránkách zdarma balíčky pro učitele, kteří mají zájem využít její práci ve vzdělávání a například rozvíjet čtenářskou gramotnost žáků.

Obr. 6 ilustrace od M. Sweet z knihy *Girls Think of Everything*, 2002

Obr. 7 ilustrace od M. Sweet z knihy *A River of Words*, 2008

Caldecottova medaile: americká cena pro nejlepší ilustrovanou knihu předcházejícího roku

10. Melissa Sweet: ABOUT [online]. [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: http://melissasweet.net/?page_id=2729

Jeannie Baker je australskou ilustrátorkou zabývající se ilustrací dětských knih pomocí miniaturních kolážovaných konstrukcí. Každá z jejich děl je jednou stranou z knihy. Autorka říká: “ Soustředím se na barvu a texturu, koláže jsou vytvořeny z umělých i přírodních materiálů jako jsou například kůra, peří či vlna.”¹¹

Téma vinoucí se jejími pracemi je ekologie, ochrana přírody a recyklace. V jejích kolážích je možno najít i lisované květiny a rostliny.

Obr. 8 ilustrace od J. Baker z knihy *Mirror*, 2010

Steve Jenkins je americký ilustrátor, který se zabývá převážně ztvárněním zvířat a jejich života. Pro každou koláž si naskicuje zvíře, které posléze „rozloží“ na tvary, a tyto tvary postupně vystřihává z papírů a vrsteví. Každý kus papíru znázorňující určitou část těla, která má podobnou texturu a potisk jako její živá předloha.

Obr. 9 Ilustrace od z knihy *Can an Aardvark Bark?*, 2017

12. JEANNIE BAKER: TECHNIQUE [online]. [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: <https://www.jeanniebaker.com/technique/>

2. 2. CARROLL LEWIS

Vlastním jménem Charles Lutwidge Dodgson se narodil roku 1832. Jako dítě žil v Croftu (Yorkshire, Velká Británie), kde byl jeho otec rektorem. Samota ho donutila k vymýšlení her a založení rodinného magazínu „Rectory Magazines“ kam pod jmény svých příbuzných Charles sám přispíval. Když Dodgson začal ve svých čtrnácti letech navštěvovat Richmondskou školu a později školu v Rugby onemocněl několika vážnými nemocemi, které ho připravily o sluch na jednom uchu a byl zde dokonce i šikanován, proto ho otec po čtyřech letech začal sám vyučovat.¹¹ V té době zjistil, že koktání, které ho od narození trápilo, mizí ve společnosti menších dětí a při vyprávění příběhů svým osmi sourozencům. Po té co exceloval na zkouškách z matematiky a klasických studií byl Dodgson přijat jako lektor matematiky na Oxfordské Univerzitě.¹¹

V roce 1856 tam přichází nový děkan - Henry Liddell, který sebou přivádí manželku a tři dcery, které si Charles zvláště oblíbil. Jmenovaly se Ina, Alice a Edith.¹² Na jednom z výletů Dodgson vymyslel příběh, který se stal prvním jeho komerčním úspěchem. Příběh vyprávěl Alice Liddellové, která ho později prosila, aby jí ho sepsal. Carroll později vzal manuscip k vydavateli Macmillanovy a ten si jej okamžitě oblíbil. O pět let později, v roce 1865 tak Dodgson pod pseudonymem Carroll Lewis vydává *Alice's Adventures in Wonderland*.¹¹ Kniha neměla tak velký úspěch, jak by si Carroll přál. Za nejlepší část knihy byly považovány detailní ilustrace Johna Tenniela.¹² Život autora se dělí na dvě roviny, reálný život Charlese Dodgsona a život jeho alter ega Lewise Carrolla.

V roce 1881 opouští Carroll místo lektora matematiky na Oxfordské univerzitě a začíná se naplno věnovat psaní.¹³ Napsal několik básní, knih pro děti, knih o logice, ale žádné z jeho pozdějších děl nedosahuje takového věhlasu jako knihy o Alence.

Carrol umírá v 1898 ve věku šedesátišesti let, krátce po publikaci Sylvie a Bruna, v rodném domě v Guildofordu.¹¹

11. ROGER LANCELYN GREEN. Lewis Carroll BRITISH AUTHOR [online]. [cit. 2018-02-22]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Lewis-Carroll>

12. KAROLINE LEACH. Charles Lutwidge Dodgson (Lewis Carroll): A Brief Biography [online]. [cit. 2018-02-22]. Dostupné z: <http://www.victorianweb.org/authors/carroll/bio1.html>

13. SPARKNOTES. Context - Lewis Carroll [online]. [cit. 2018-02-22]. Dostupné z: <http://www.sparknotes.com/lit/alice/context/>

Jeho nejznámější knihy vydané pod jeho pseudonymem *Alice's Adventures in Wonderland* a *Through the Looking-Glass and What Alice Found There* však nejsou jediné. Dalším významným dílem je *The Hunting of the Snark (An Agony in 8 Fits)*, do češtiny přeložený např. Václavem Pinkavou roku 2008 jako *Lovení Snárka (Agonie v osmi záchvatech)* z roku 1874. Příběhem je cestování desetičlenné posádky lodi, která se snaží dosáhnout Snárka – zvíře, které může být vysoce nebezpečné. Příběh je zasazen do stejného prostředí jako báseň *Jabberwocky*, která byla publikována v *Through the Looking-Glass* a sdílí osm “nesmyslných” pojmů a názvů. Posádka se skládá z členů, jejichž popis/jméno začíná v angličtině na písmeno *B*, například Bellman (zvoník) či Broker (makléř). Jméno samotného Snárka je slovní hříčkou, Václav Pinkava na toto téma píše:

„Snark se anglickému uchu zdá být kombinací živočichů pozemních, vodních i vzdušných: snake (had), shark (žralok), stork (čáp). Jsou tu i aluze abstraktnějších pojmů: stark (strohý, holý, pustý), snarl (zavrčení), smirk (úšklebek). Navíc má určitou jiskru (spark).“¹⁴

Velkou částí knihy která se skládá z “nesmyslných” básní jsou i ilustrace Henryho Holidaye. Postava Bootse a Snárka jsou postavy, kterým se nedostalo znázornění ilustracemi. Ačkoliv Holiday měl ilustraci Snárka nachystaného Carroll odmítl s tím, že bude raději, když zůstane neznázorněn.¹⁵

Obr. 10 – 15 znázorňují postavy z *Lovení Snárka*, 1876, ilustrované Henry Holidayem v tomto pořadí: Baker, Barrister, Banker, Beaver, Bellman, Butcher

14. CARROLL, Lewis. *The Hunting of the Snark: Agony in Eight Fits (Lovení Snárka: Agonie v osmi záchvatech)*: anglicko-česká verze, český překlad Václav Z. J. Pinkava. Brno: Host, 2008. str.112

15. Clark, Anne (1979). *Lewis Carroll: A Life*. New York: Schocken Books. ISBN 978-0-8052-3722-1. OCLC 4907762.

Další z významných knih napsaných Carrolllem je roku 1889 vydaný román *Sylvie and Bruno*. Zde příběh sleduje dvě linie, jednu z reálného světa Viktoriánské éry a druhou ze světa fantaskního tzn. Fairylandu. Ačkoliv se román primárně zabývá koncepty náboženství, filozofie a morálky, v pozdějším vývoji knih se setkáváme s motivy pohádky, slovními hříčkami a “nesmyslnými” básněmi, stejně jako v knihách o Alence. První publikace z roku 1889 a 1893 obsahovaly ilustrace umělce Harryho Furnisse. ¹⁶

Obr. 16 a 17 Ilustrace pro knihu *Sylvie a Bruno* Harryho Furnisse, 1889

2. 2. 1 CARROLLUV VZTAH S DĚTMI

Náhlé přerušení vztahu s Liddlovými na začátku roku 1860 pobudil mnohé spekulace o Carrollových vztazích s dětmi a obzvlášť s Alice Liddelovou. Mezi důvody tohoto odloučení se uvádí spor mezi Henry Liddellem a Carrolllem ohledně církevních záležitostí. ¹⁷ Mnozí však spekulují nad možným vztahem s Henryho dcerou, což dokládají faktem, že paní Liddlová spálila všechny dopisy od Carrolla určené pro Alice a Carroll sám vytrhl stránky diáře týkající se tohoto náhlého rozchodu. ¹⁸ Žádné přímé doklady o pedofilních záměrech Carrolla však neexistují. O Carrollovi bylo známo, že se díky silnému pocitu nostalgie z dětského nadšení z každodenních věcí ve společnosti dospělých necítil příliš pohodlně. Imponovalo mu pochopení dětí a možnost dočasně zapomenout na ztrátu vlastní nevinnosti, kterou si spojoval s vlastní dospělostí. Tuto ztrátu oplakával znova a znova, když pozoroval své „dětské kamarády“ jak vyrůstají v dospělé lidi či uzavírají sňatky. ¹⁸

16. Gardner, Martin (1996). *The universe in a handkerchief: Lewis Carroll's mathematical recreations, games, puzzles, and word plays*. Birkhäuser. p. 5. ISBN 0-387-25641-5.

17. SPARKNOTES. Context - Lewis Carroll [online]. [cit. 2018-02-22]. Dostupné z: <http://www.sparknotes.com/lit/alice/context/>

18. KAROLINE LEACH. Charles Lutwidge Dodgson (Lewis Carroll): A Brief Biography [online]. [cit. 2018-02-22]. Dostupné z: <http://www.victorianweb.org/authors/carroll/bio1.html>

Jak napsal v dopisu matce jedné ze svých kamarádek: „ Je milé býti jí milován tou dětskou láskou, ačkoliv roky zkušeností mě naučily, že jen málo věcí na světě je tak vrtkavých jako dětská láska. Devět desetin dětí, jejichž láska se zdála být tak hřejivá jako její, jsou již se mnou ve vztahu vzdálených příbuzných.“¹⁹

Carollova částečná hluchota a koktání zapříčinila jeho plachost a sociální negramotnost, jeho nezvyklý zjev a nepatřičné chování mezi dospělými mu na Oxfordské univerzitě zajistily pověst nudného a naškrobeného učitele, který se až přespříliš drží náboženských dogmat.

2. 2. 2 CARROLLOVA INSPIRACE

Mnoho aspektů z Carrollova života mohlo ovlivnit jeho tvorbu. Kromě naprosto zřejmých vlivů matematiky a logiky do hry vstupují neobyčejné stravovací návyky, rozdvojená osobnost, problémy se spánkem či neuspokojivé dětství.²⁰ Carrollovy postavy konstantně ignorují zažitý řád věcí a přichází s vlastními logickými závěry.

“Just look down the road and tell me if you can see either of them.”

“I see nobody on the road” said Alice.

“I only wish I had such eyes to see Nobody! And at such a distance too!”²¹

Negativní konotace Carrolla a jeho tvorby s jídlem je viditelná napříč celým příběhem. Je důvodem Alenčina zmenšování a zvětšování, Srdcový Kluk je souzen za loupež Královna koláčku a díky Vévodkyninu vaření všichni kýchají.

Motiv zdvojené osobnosti se týká jak Carrolla samotného a jeho pseudonymu tak i postav v Říši divů. Tweedledee a Tweedledum jsou dvojčata, která si neustále odporují a vyvrací si navzájem své názory. Alenčina kočka Dinah je predátorem zatímco zvířata v říši divů pouze pasivně snáší svůj osud. Alenka sama polemizuje o svých „jiných identitách“ a předstírá, že je dvěma postavami, když mluví dvěma různými tóny hlasu.

„I shall only look up and say, “Who am I, then? Tell me that first, and then, if I like being that person, I’ll come up: if not, I’ll stay down here till I’m somebody else”²¹

19. SPARKNOTES. Context - Lewis Carroll [online]. [cit. 2018-02-22]. Dostupné z: <http://www.sparknotes.com/lit/alice/context/> (můj překlad)

20. BRADY - 1998. LEWIS CARROLL The Influence of Lewis Carroll's Life on His Work [online]. [cit. 2018-02-22]. Dostupné z: <http://www.omegabrand.com/carroll/lcbio.html>

21. CARROLL, Lewis a John TENNIEL. Alice's adventures in Wonderland. New York: Dover, c1993. ISBN 978-0486275437. str.24

Díky vynálezu Nyctographu víme, že Carroll trpěl nespavostí či dokonce insomnií.

V příbězích se motiv spánku objevuje hned několikrát. Myška, která se účastní čajového dýchánku s Kloboučníkem, není schopná zůstat vzhůru a neustále usíná. Jak se dovídáme na konci příběhu, celý zážitek v říši divů je jen Alenčíným snem, který se opakuje i u její starší sestry.

Carrollovo nespokojené dětství po narození sourozenců se také odráží v jeho tvorbě. Brandy (1998) ve své knize píše „Neither Charles Dodgson or Lewis Carroll had many good things to say about babies. 'Throw them away.' 'Tie them in knots and send them into the wilderness.' 'Roast them well and serve them as appetizers for the main meal.'”²²

Tato averze vůči dětem se projevovala pouze u dětí mužského pohlaví. Tyto negativní zkušenosti jsou v příběhu reflektovány v chlapci Vévodkyně, který neustále brečí a dokonce se promění v prasátko a uteče do lesa.

2. 2. 3 SYNDROM ALICE IN WONDERLAND

Tento syndrom je dezorientační neuropsychologický stav, který působí na vnímání člověka. Lidé postižení tímto syndromem zažívají poruchy vnímání vlastní velikosti.²³ Stav se pojí s migrénami, nádory mozku, užitím psychedelických drog a nedostatkem spánku. Jedním ze stavů tohoto syndromu je mikropsie, stav, při kterém se vlastní tělo, či jiné objekty jeví menší, než doopravdy jsou. Oproti tomu makropsie je stav, kdy postižený vnímá svoje tělo či objekty větší než jsou.²⁴ Člověk postižený tímto syndromem může ztratit pojem o čase, špatně vnímat perspektivu, zažívat halucinace a ztrátu paměti.²⁵ Micropsie je často uváděna pod názvem Lilliputská halucinace díky doktoru Raoulu Leroyovi, který ji pojmenoval termínem z románu Jonathana Swifta - *Guliverovy cesty*.²⁶

Syndrom je pojmenován po hlavní postavě Carrollova románu, neboť autor sám tyto stavy mikropsie a makropsie zažíval a v knize je motiv zvětšování a zmenšování velice častý.

Nyctograph: je substituční šifra v kryptografii vynalezená Lewisem Carrollem díky které je možný zápis textu v naprosté tmě

22. BRADY - 1998. LEWIS CARROLL The Influence of Lewis Carroll's Life on His Work [online]. [cit. 2018-02-22]. Dostupné z: <http://www.omegabrand.com/carroll/lcbio.html>

23. "Alice in Wonderland syndrome". Taber's Cyclopedic Medical Dictionary. Philadelphia: F.A.Davis Company. 2009. ISBN 978-0-8036-2325-5.

24. "Macropsia". Collins English Dictionary. London: Collins. 2000. ISBN 978-0-00-752274-3. [cit. 2018-02-22]

25. Martin R. "Through the Looking Glass, Another Look at Migraine" (PDF). [cit. 2018-02-23]

26. Chand PK, Murthy P. "Understanding a Strange Phenomenon: Lilliputian Hallucinations". German Journal of Psychiatry. [cit. 2018-01-22]

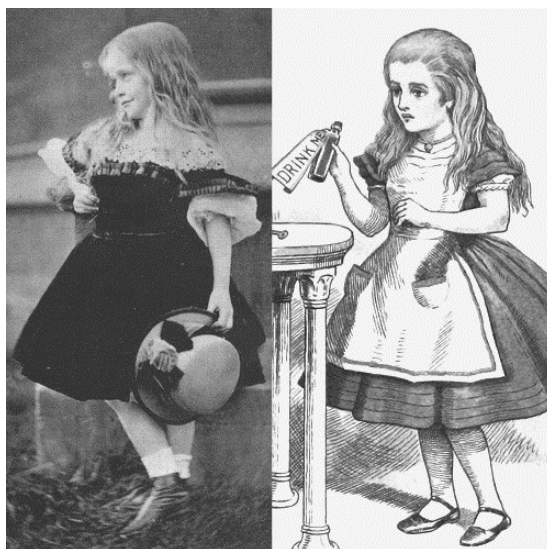
2. 3 ALICE LIDDELL

Liddell byla třetím z deseti dětí Henryho Liddella a Loriny Hanny Liddelové. Narodila se čtvrtého května roku 1852.²⁷ Alice a její sourozenci již od nízkého věku navštěvovali společenské události, které se konaly na počest jejich otce – děkana Christ Church na Oxfordu, aby se brzy naučili vést konverzaci na úrovni a rozvíjeli své společenské dovednosti.²⁸

V dubnu roku 1856 se Alice a její dvě sestry poprvé setkaly v zahradách s Charlesem Dodgsonem, který si toto datum zaznamenal, jako den převelikého významu. Jako zapálený fotograf fotografoval katedrálu a tři sestry se k němu se zájmem přidaly. Děkan sám byl zaujat moderními technologiemi, a proto zanedlouho vzniklo několik snímků celé jeho rodiny. Historik *Martin Gardner* v knize *The Annotated Alice* píše: „Tenniely ilustrace Alenky nejsou obrázky Alice Liddelové, která měla krátké černé vlasy s ofinou. Carroll poslal Tennielovi fotografii Mary Hilton Badcockové, aby ji použil jako model pro své ilustrace. Jestli však Tenniel akceptoval toto doporučení je věc dohadů, neboť Carroll ve svých dopisech uvádí, že Tenniel striktně odmítal jakékoliv modely při své tvorbě.“

Obr. 18 Fotografie Alice Liddelové jako žebračky, pořizena Carrollem v roce 1858

Obr. 19 Porovnání fotografie Mary Hilton Badcockové s ilustrací Alice od Tenniela

27. Alice Liddell [online]. [cit. 2018-02-22]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Alice_Liddell

28. WILL BROOKER. Alice's adventures: Lewis Carroll in popular culture. New York: Dover, c1993. ISBN 978-0486275437. str. 338 [cit. 2018-02-25].

2. 4 ALICE IN WONDERLAND – POSTAVY A JEJICH PŘEDLOHY

Alenka – Sedmiletá dívka ze střední třídy viktoriánské Anglie. Alenka je nezávislá, ale nemá mnoho charakterových vlastností, které by mohli čtenářům zabránit v tom, aby viděli říši divů skrz její oči. Její zvědavost je motorem celého příběhu - skočí do bezedné jámy, napije se z neznámé lahvičky a sní kdejaký koláč. Tento její rys se projevuje i ve „školních“ znalostech poezie či geografie, které jsou patrné napříč celou knihou.

Srdcová Královna – Vládkyně Říše Divů, která není jako jedna z mála znepokojená z „nesmyslnosti“ této říše, protože je absolutní „zákonem“ a zdrojem strachu, dokonce i pro krále. V jistém smyslu je i srdcem Alenčina konfliktu. Až díky ní Alenka poznává strach, i když ví, že je jen jednou z karet. Předlohou pro tuto postavu by měla být podle Daye (2015) maminka Alice Liddelové, Lorine.

Srdcový Král – Spoluvládce Říše Divů, který má ovšem oproti královně mizivou moc a sám se jí bojí. Ačkoliv se snaží odvolat popravy, které královna poručí a není tak krutý a hrubý, není v říši oblíbenou postavou. Předlohou pro tuto postavu by měl být podle Daye (2015) tatínek Alice Liddelové, Henry.

Srdcový Kluk – Posluhovač královny a krále, který byl obviněn z krádeže královniných koláčů.

Šklíba – Unikátní postava, která žije jako jedna z mála beze strachu. Patří Vévodkyni, ale je si vlastním pánem. I když statusem připomíná někoho mimo Říši Divů, má velice detailní informace o tom jak funguje. Jako první poukazuje na to, že je to říše ovládaná nesmyslem a tak v důsledku toho, Alenčino normální chování se zdá býti šíleným, což perfektně zapadá do konceptu říše samotné. Předlohou pro tuto postavu by měl být podle Daye (2015) reverend Edward Bouverie Pusey, který editoval jedny z prvních verzí knihy.³⁰

Obr. 20 – 23 Vyobrazení kočky Šklíby od autorů: Tenniel (1865) , Mary Blair pro Disneyho (1951) , Manuela Adreani (2014) , Ken Wong pro American McGee (2015)

29. DAY, David a Lewis CARROLL. *Alice's adventures in Wonderland, decoded*. Toronto, Ontario: Doubleday Canada, 2015. ISBN 978-0385682268. [cit. 2018-02-22]

30. Chisholm, Hugh, ed. (1911). "Pusey, Edward Bouverie". *Encyclopædia Britannica*. 22 (11th ed.). Cambridge University Press. [cit. 2018-02-22]

Bílý králík – Je roztěkané zvíře, které Alenku dovede do Říše Divů. Je plachý, ale i agresivní. K poddaným se chová velice hrubě, ale k lidem z vyšších kruhů je velice milý až vtíravý. Předlohou pro tuto postavu by měl být podle Daye (2015) rodinný lékař Liddelových Dr. Henry Acland.²⁹

Vévodkyně – Královnina škaredá sestřenice, která se k Alence z počátku chová velice hrubě, ale později si ji předchází, když Alenka získává v Říši divů stále větší moc. Předlohou pro tuto postavu by měl být podle Daye (2015) Samuel Wilberforce, bishop a odpůrce Darwinovy teorie evoluce.

Kuchařka – Výpomoc v domě Vévodkyně, která se chová velice hrubě jak k Vévodkyni tak i jejímu dítěti. . Předlohou pro tuto postavu by měl být podle Daye (2015) britský přírodovědec Sir Richard Owen, který byl zastáncem, ale i kritikem Darwinovy teorie evoluce. Kuchyně, kde se Vévodkyně a Kuchařka objevují a dítě se v prasátko promění je tedy polem diskuzí o Darwinově terotii.

Houseňák – Stvoření, které se k Alence chová velice pohrdavě. Sedící na houbě a kouřící dýmku, podporuje její hlodavý pocit ztráty identity. Přivede ji k magické houbě, která ji umožní se zmenšovat a zvětšovat. Předlohou pro tuto postavu by měl být podle Daye (2015) Thomas De Quincey esejista a autor knihy *Zpověď požívače opia*.

Kloboučník – Nezdvořilá postava, která žije v nekončícím čajovém dýchánku. Velice ho baví dobírat si Alenku. Předlohou pro tuto postavu by měl být podle Daye (2015) Charles Kingsley, kněz a přítel Charlese Darwina.

Plch – Věčně ospalé zvíře žijící v čajové konvici, které se účastní spolu s Kloboučníkem a Zajícem Březňákem nekonečného čajového dýchánku.

Zajíc Březňák – Účastník čajového dýchánku, který se stejně jako Kloboučník vyžívá v dobírání Alenky.

Gryfin – Informuje Alenku o tom, že ačkoliv Srdcová královna nařídila spoustu poprav, ještě nikdy nikoho nepopravili a její šíření strachu stojí a padá pouze na její rétorice.

Paželv – Želva s hlavou krávy, která se chová k Alence velmi pěkně, je poněkud egocentrická a sentimentální.

Alenčina sestra – Jediný člověk, se kterým Alenka komunikuje mimo Říši Divů. Sama Říši navštěvuje po té, co ji Alenka o tomto snu vypráví.

Myš – První postava v Říši Divů, kterou Alenka potká. Myš se jí původně bojí, protože mluví o své kočce.

Blboun Dodo - Předlohou pro tuto postavu by měl být podle Daye (2015) autor sám.

2.5 SIR JOHN TENNIEL

Sir John Tenniel (28. února 1820 – 25. února 1914) byl anglický ilustrátor a kreslíř politických karikatur pro magazín *Punch* a autor ilustrací pro obě Alenčiny knihy.³¹

Z dopisové korespondence je vidět, že Tenniel dostával od Carrolla velice podrobné pokyny ohledně ilustrací, aby přesně odpovídaly jeho představám o postavách. Martin Gardner uvádí, že množství těchto pokynů bylo tak přemrštěné, že Tenniel chtěl odmítnout práci na druhém dílu. Avšak spolupráce těchto autorů byla ta úzká, že Carroll vypustil z knihy na jeho popud celou kapitolu *Vosa v paruce* a nechal stáhnout první sérii výtisků prvního dílu, neboť se Tennielovi nelíbila kvalita tisku ilustrací. Podle R. Engena, Tennielova životopisce, metoda tvorby ilustrací pro Alenku byla stejná, jako při tvorbě pro časopis *Punch*. Na základě skicy tužkou Tenniel vykresloval ilustraci černou čínskou tuší, aby napodobil vzhled dřvořezu. Desky pro tisk byly vytvořeny pomocí galvanoplastiky. Ačkoliv byl Tenniel pyšný na to, že jeho ilustrace jsou přesné i bez modelu, je možné k jeho práci najít inspirační zdroje.³²

Obr. 24 Ježek z Thomas Bewick :
“A General History of Quadrupets” (1790)

Obr. 25 Tennielova ilustrace pro Alenku v říši divů (1866)

Dvacet vybraných a mírně zvětšených ilustrací pro *The Nursery Alice* nebylo kolorováno pod Tennielovým dohledem.³³ První výtisk knihy Carroll odmítnul, v dopise z roku 1889 Macmillanovi píše:

„*The pictures are far too bright and gaudy, and vulgarise the whole thing. None must be sold in England: The picture at p. 44 is enough by itself, to spoil the whole book!*“³⁴

Tennielovy originální ilustrace zůstaly černobílé po čtyřicet let a to do roku 1911, kdy osm tisků v každé knize bylo ručně kolorováno. Značka u každé z Tennielových ilustrací je jméno rytce Edwarda Dalziela.³⁴

31.Engen, Rodney (1991). Sir John Tenniel: Alice's White Knight. Brookfield, VT: Scolar Press. p. 1.

32. Hancher, Michael (1985). The Tenniel Illustrations to the Alice Books. Columbus: Ohio State University

33. Brian Sibley, “Jabberwocky”, The Journal of the Lewis Carroll Society, Autumn 1975)

34.Gardner, M., The Annotated Alice, 1998, strana.186

2.6 DALŠÍ ILUSTRÁTOŘI

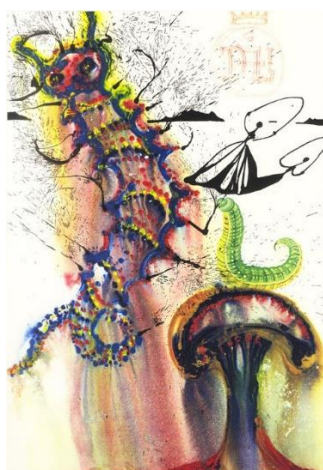
V této části práce bych ráda zmínila pár ilustrátorů z nepřeberného množství umělců, kteří se ilustrací Carrolových knih zabývali a zabývají. Vybrala jsem proto takové, které jsou svým uměleckým zpracováním neotřelé a jedinečné.

Katalánský malíř Salvátor Dalí vytvořil dvanáct heliogravur, které byly v roce 1969 vydané jako ilustrace pro knihu *Alice's Adventures in Wonderland*.³⁵ V roce 2015 byla tato kniha pro velký úspěch a ku příležitosti 150. výročí Carrollovy knihy znovu vytištěna. Alenka se v nich objevuje jako nenápadná postava dívky se švihadlem. Dalí kromě této knihy ilustroval například *Don Quixote de la Mancha* (1979) či *Macbeth* (1946).

Barry Moser je americký ilustrátor, který vytvořil více než dvě stovky ilustrací pro obě Alenčiny knihy. Technika kterou použil pro jejich tvorbu je ocelorytina. V roce 1982 za tento počín vyhrál *American Book Award* v kategorii design a ilustrace. Kromě Carrollových knih ilustroval například *Bibli* (2003) či *Moby-Dicka* (1986).³⁶

Obr. 26 a 27 heliogravury Salvatora Dalího z knihy *Alice's Adventures in Wonderland* (1969)

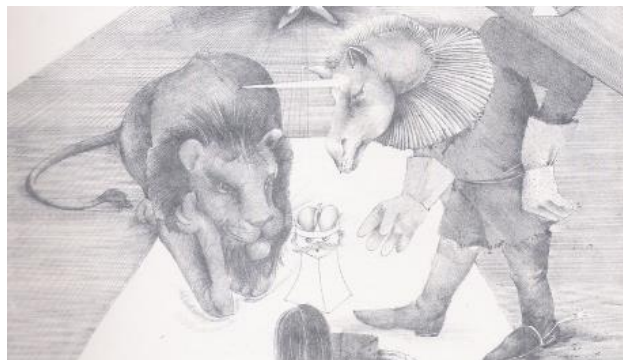

Obr. 28 a 29 Ilustrace Barryho Mosera knihy *Alice in Wonderland* (1982)

35. ALLISON MEIER. Math and Madness in a 1960s 'Alice's Adventures in Wonderland' Illustrated by Dalí [online]. [cit. 2018-02-22]. Dostupné z: <https://hyperallergic.com/238826/math-and-madness-in-a-1960s-alices-adventures-in-wonderland-illustrated-by-dali/>

36. Barry Moser [online]. [cit. 2018-02-22]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Barry_Moser

Markéta Prachatická, narozená roku 1953 v Praze je autorkou animovaných filmů a ilustrátorkou. V roce 1982 ilustrovala velkoformátovou knihu *Alenka v kraji divů* a za zrcadlem, která je překladem od Aloyse a Hany Skoumalových, vydáno nakladatelstvím Albatros. V roce 1984 za tuto knihu získala Premio Grafico Bologna. Její ilustrace jsou kresbami grafitovou tužkou.

Obr. 30 Ilustrace M. Prachatické z knihy *Alenka v kraji divů* (1982)

Malířka a ilustrátorka Camille Rose Garcia (narozena v Los Angeles) v roce 2010 vydala ilustrovanou knihu *Alice's Adventures in Wonderland*, která byla označena jako *New York Times Bestseller*. Kniha obsahuje 40 barevných surrealistických ilustrací, které jsou vytvořeny technikou pestobarevné akrylové malby. Garcia ilustruje i další klasiky dětských pohádek jako je např. *Popelka* (2015) či *Sněhurka* (2012).

Obr. 31 a 32 Ilustrace z knihy *Alice's Adventures in Wonderland* od Camille Rose Garcia (2010)

37. ALLISON MEIER. Math and Madness in a 1960s 'Alice's Adventures in Wonderland' Illustrated by Dalí [online]. [cit. 2018-02-22]. Dostupné z: <https://hyperallergic.com/238826/math-and-madness-in-a-1960s-alices-adventures-in-wonderland-illustrated-by-dali/>

38. CAMILLE ROSE. ABOUT ME [online]. [cit. 2018-02-22]. Dostupné z: <http://camillerosegarciastore.bigcartel.com/about-camille-rose-garcia>

2.7 VYBRANÁ FILMOVÁ ZPRACOVÁNÍ

Prvním z filmových zpracování je britský němý film z roku 1903 s názvem *Alice in Wonderland*, režírovaný Cecilem Hepworthem.³⁹ Britský Filmový Institut jedinou existující kopii tohoto původně dvanáctiminutového snímku v roce 2010 zrenovoval a zpřístupnil veřejnosti, zachránit se však podařilo pouze devět minut a třicet pět vteřin.

Film je jedinečný použitím speciálních efektů, jako například zmenšování a zvětšování Alenky. V hlavní roli se objevila May Clark.

Alice's Adventures in Wonderland je americkým němým filmem z roku 1910. Desetiminutový snímek z dílny *Edison Manufacturing Company* byl režírován *Edwinem S. Porterem* a hlavní hrdinku ztvárnila *Gladys Hulette*⁴⁰. Film rekvizitami a kostýmy ctí Tennielovy originální ilustrace.

Název *Alice in Wonderland* nese němý film z roku 1915, který byl natočen *W. W. Youngem*. Hlavní hrdinku hrála *Viola Savoy*.⁴¹ Původní snímek měl přes dvě hodiny, po prvních reakcích publika byl však snímek sestříhán a několik scén vynecháno. Od roku 1921 film změnil distributora nejméně šestkrát a proto je film dostupný hned v několika různých verzích.⁴² Film je výjimečný svým ztvárněním básně „You Are Old, Father William“ a připodobněním scény, kdy Otec William dělá salto, originální Tennielovy ilustraci

Stejný název *Alice in Wonderland* nese i první snímek se zvukovou stopou z roku 1931. Tento nezávislý a nízkorozpočtový film z éry „Pre-Code“ byl režírován *Budem Pollardem* a hlavní hrdinku ztvárnila *Ruth Gilbert*.⁴³ Film vyšel v období staletého výročí Carrollova narození a v té době probíhala jak v Americe, tak v Evropě velká vlna zájmu o jeho díla. *Alice Liddell*, Carrollova předloha pro Alenku, v té době již starší dáma, navštívila Ameriku a zúčastnila se oslav výročí.

39. Mills, Ted (31 March 2016). "The First Film Adaptation of Alice in Wonderland (1903)". Open Culture. [online]. [cit. 2018-02-22].

40. "Alice's Adventures in Wonderland (1910) - - Synopsis, Characteristics, Moods, Themes and Related - AllMovie". AllMovie.

41. "'Alice' Road Shows." Variety 16 Jan. 1915: 22. Internet Archive. University of Wisconsin-Madison Department of Communication Arts, 10 June 2013.

42. *Alice in Wonderland (1931)*, fortleefilm.org; [online]. [cit. 2018-02-22]. Dostupné z: https://fortleefilm.com/alice_1931

43. "'Curiouser and curiouser' - Alice in Film", NorthJersey.com;

Alice au pays des merveilles je francouzským snímkem z roku 1949. Tento film režírovaný Dallasem Bowerem je kombinací hraných scén a stop-motion animací loutek od Lou Bunina.⁴⁴ Hlavní hrdinkou tohoto snímku byla tehdy dvacetiletá Carol Marsh. Tento snímek byl v Americe známý jako „soupeř“ Disneho verze filmu, která v té době čekala na své uvedení do kin.

Alice in Wonderland z roku 1985 je dvoudílnou adaptací pod vedením režiséra Irwina Allena. Hlavní role hrdinky byla ztvárněna Natalií Gregory.⁴⁴ Celkem tři hodiny materiálu byli určeni pro televizní obrazovky a obsahovaly velké množství pěveckých čísel, jako například zhudebněnou báseň "You Are Old, Father William".

Surrealistický snímek Jana Švankmajera *Něco z Alenky* z roku 1987 je temnou volnou adaptací na Carrollovo dílo. Tento snímek předcházela krátký animovaný film „Jabberwocky“ na téma stejnojmenné básně od Lewise Carrola z roku 1971.⁴⁵ Film kombinuje stop-motion animaci a hraný film. Hlavní hrdinku v tomto snímku hrála Kristýna Kohoutková.

Švankmajer v rozhovoru pro Electric Sheep Magazine uvádí: „Alenka mě provázela již od dětství, jako jedna z nejdůležitějších knih vyprodukovaná lidstvem.“ Ve stejném rozhovoru se zmiňuje o své nespokojenosti s ostatními filmovými adaptacemi, které příběh vyprávějí jako pohádku a nikoliv tak, jak ho Carroll popisuje – jako sen.

Film byl roku 1989 oceněn Mezinárodní asociací animovaného filmu jako nejlepší celovečerní film.⁴⁶

Obr. 33,34,35 záběry z filmu *Alice in Wonderland* (1903), (1931), (1949)

44. Jefferson, David (1989). "Annecy Animation Festival 1989". *Animator Magazine* (25)

45. Stafford, Mark; Sélavy, Virginie (14 June 2011). "Interview with Jan Švankmajer". *Electric Sheep Magazine*. [online]. [cit. 2018-02-22]. Dostupné z:

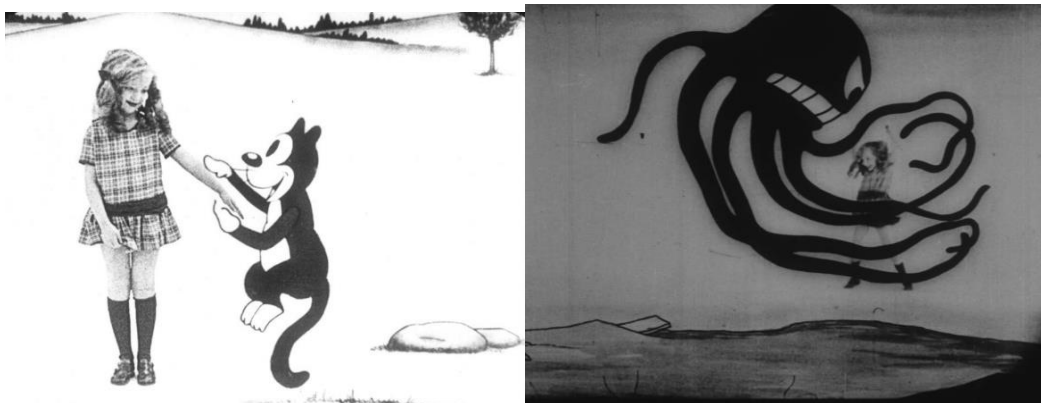
www.electricsheepmagazine.co.uk/features/2011/06/14/interview-with-jan-352vankmajer/

46. "Cinema: Battle of Wonderland". *Time*. 16 July 1951. [online]. [cit. 2018-02-22]. Dostupné z: <http://content.time.com/time/magazine/article/0,9171,889135,00.html>

2. 8 DISNEY

Walt Disney ve svém životopisu uvádí, že knihu *Alice in Wonderland* a *Through the looking glass* byli jeho oblíbené a že film, inspirovaný těmito knihami, byl vždy jeho snem.⁴⁷

Jako první mezi několika díly vyprodukované Disney studiem na toto téma jsou *Alice comedie's*, která vznikala ve dvacátých letech devatenáctého století. Všechny díly z padesátisedmýdílná série byli režírované a produkováné samotným Waltem Disney, který se právě zotavoval z bankrotu jeho prvotního studia.⁴⁸

Obr. 36 a 37 Záběry z *Alice Comedies* z let 1923-27

V roce 1932 se již Disney chystal začít na přípravě celovečerního filmu, který měl vzniknout ještě dříve než *Sněhurka*.⁴⁸ Již měl provedené barevné zkoušky a vybranou herečku pro roli Alice, tou měla být Mary Pickford. Ale studio Paramount Pictures vydává v roce 1933 svůj film *Alice in Wonderland*. Ještě dříve než Disney stačí zahájit natáčení, ukládá tento projekt do šuplíku.⁴⁹

Obr. 38 Fotografie Mary Pickford

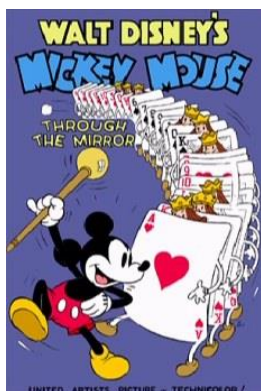
Obr. 39 Záběr z filmu *Alice in Wonderland* (1933) studia Paramount Pictures

47. BARRIER, Michael. *The animated man: a life of Walt Disney*. Berkeley: University of California Press, 2008. ISBN 978-052-0256-194. [cit. 2018-01-12].

48. BARRIER, Michael, 1999, *Hollywood Cartoons*, Oxford University Press, United Kingdom

49. THOMAS, Bob (1976). *Walt Disney: An American Original*. New York: Hyperion Press. strana. 220–221. ISBN 0-7868-6027-8. [cit. 2018-01-12].

V roce 1936 Disney vydává krátký animovaný film *Mickey Mouse - Through the Mirror* ve kterém Mickey Mouse usíná po čtení *Alenky v říši divů* a sám se v říši divů ocitá. V tomto osmi minutovém filmu se Mickey potýká s postavami pocházejícími z knižní předlohy jako je například Srdcová královna.

Obr. 40 Plakát pro film Through the Mirror (1936)

Obr. 41 Ilustrace Mary Blair (1949)

Již v roce 1938 Disney kupuje název *Alice in Wonderland* a najímá Ala Perkinse a Davida Halla, aby začali připravovat storyline a vizuální styl animace pro film.⁵⁰ Po roce práce Disney ukončuje spolupráci s těmito animátory, protože shledává příběh nezajímavým a jejich styl kreseb založený na originálních ilustracích Carrollovy knihy jako složitý pro animační techniky. Výtvarnou stránku filmu vkládá do rukou Mary Blair, jejíž ilustrace se sytými barvami se Disneymu jeví jako ideální.⁵¹

Disney žádá o pomoc britského autora Alduse Huxleho, autora anti-utopistického sci-fi románu *Brave New World*, jehož matka měla blízký vztah s Lewise Carrollem.⁵² Ten scénář v roce 1945 přepisuje a film pojmenovává *Alice And The Mysterious Mr. Carroll*. V jeho adaptaci se měl objevovat sám Carroll po boku Alenky v říši divů.⁵³ Disney byl ze začátku scénářem nadšen, ale později jej zamítl pro přílišnou intelektuálnost. Toto téma se však v rodině Huxleyů drží i nadále, Aldusův synovec Francis Huxley v roce 1976 vydává knihu s názvem *The Raven And The Writing Desk*, inspirovanou hádankou „proč je havran jako psací stůl?“⁵³

50. BARRIER, Michael. *The animated man: a life of Walt Disney*. Berkeley: University of California Press, 2008. ISBN 978-052-0256-194.

51. BARRIER, Michael, 1999, *Hollywood Cartons*, Oxford University Press, United Kingdom

52. EDITED AND WITH AN INTRODUCTION BY HAROLD BLOOM., Michael. *Aldous Huxley*:. Philadelphia: Chelsea House, 2003. ISBN 978-143-8112-732.

53. HEATHER HAIGHA. *Aldous Huxley And Lewis Carroll* [online]. [cit. 2018-02-22]. Dostupné z: <http://aliceiseverywhere.com/3-connections-between-aldous-huxley-and-lewis-carroll/>

Po rozsáhlých konkurzech si vybírá do role Alenky tehdy desetiletou Kathryn Beaumont, která má podle něj hlas vhodný jak pro americké, tak britské publikum.⁵⁴ Beaumont nejen, že poskytuje Alence hlas, ale hraje i ve skečích, které pomáhají animátorům správně ztvárnit náročné pasáže filmu.

Obr. 42 fotografie Kathryn Beaumont (1950) Obr. 43 fotografie K. Beaumont pořízené pro animační proces (1951)

Mezitím však ve Francii roku 1949 vychází film *Alice au pays des Merveilles*, tentokrát kromě hlavní postavy celý loutkový a Disney podává na režiséra Dallas Bowera žalobu.⁵⁴ Soud však rozhodl, že francouzský snímek bude pro něj zdravou konkurencí. Snímky mezi sebou tedy tak vedou boj o publikum. Propagační materiály obou filmů uvádí, že jsou jedním a jediným režiséroým zpracováním Alenky.

Obr. 44 Plakát pro propagaci Disneyho snímku (1951)

Obr. 45 Reklama pro propagaci Bunninova snímku (1950)

54.BARRIER, Michael. The animated man: a life of Walt Disney. Berkeley: University of California Press, 2008. ISBN 978-052-0256-194.

V červenci roku 1951 se konečně podařilo Disneymu vydat hodinu a patnáct minut dlouhý animovaný film s názvem *Alice in Wonderland*. Pro realizaci tohoto projektu bylo nakresleno přes tři sta padesát tisíc ilustrací, bylo použito více jak tři tisíce litrů barvy a spolupracovalo na něm sedm set padesát lidí.⁵⁵ Film byl ovšem považován za nevýdělečný „propadák“. Byl publikem v kinech přijat vlažně a za rok 1951 vydělal „pouhých“ 2.4 milionů amerických dolarů.⁵⁸ Disney byl kritizován Carrollovými fanoušky a literárními kritiky za „zamerikanizování“ britské klasiky a za odlišnost příběhu od originálního díla.

Po pěti letech usilovné práce celého týmu lidí se Walt Disney filmu zřekl a prohlásil, že jeho tvorba nebyla vůbec jeho nápadem. Jeden z animátorů Ward Kimball se domníval, že za neúspěchem filmu mohla stát umělecká neshoda pěti režisérů, kteří na filmu pracovali.⁵⁶ Každý z nich totiž vytvořil svoji část filmu, které se později spojovaly a tak mohl film působit rozpolceně a nejednotně. I přes počáteční zdánlivé neúspěchy byl film nominován na cenu Academy Awards za nejlepší hudbu.⁵⁷

Snímek se stal populárním a úspěšným až díky barevné televizi.

Film se dostal znovu na výsluní v roce 1968, po úspěchu *Yellow Submarine* animátora George Dunninga, díky spojení obou filmů s drogovou kulturou. Oba filmy se začaly promítat na univerzitních sešlostech po celých státech. Firma, v té době již zemřelého Walta Disneho, ze začátku odmítala veškeré spojitosti filmu s drogami a začala stahovat plakáty na promítání z univerzit.⁵⁸ Vždyť to byl jeden z prvních snímků s protikuřáckou propagandou, která se objevila hlavně v části s Alenkou, která se rozkašle po té, co na ní Houseňák vyfoukne dým. V roce 1974 se však film dočkal znovuuvedení do kin, kde ho sám Disney propaguje jako snímek s psychedelickými prvky hlavně díky písni *Jefferson Airplane - White Rabbit*.⁵⁹

55. Thomas, Bob (1976). *Walt Disney: An American Original*. New York: Hyperion Press ISBN 0-7868-6027-8.

56. JIM HILL. Disney, Tim Burton & Linda Woolverton deliver an “Alice” for the ages [online]. [cit. 2018-02-22]. Dostupné z: http://jimhillmedia.com/editor_in_chief1/b/jim_hill/archive/2010/03/05/disney-tim-burton-linda-woolverton-deliver-an-alice-for-the-ages.aspx

57. MALTIN, Leonard (1973). *The Disney Films*. New York: Crown. strana 103. ISBN 0-7868-8527-0.

58. Best Score Academy Award Nominations and the Newmans [online]. [cit. 2018-02-22]. Dostupné z: <http://www.romanization.com/personal/randy/bestscore.html>

59. BARRIER, Michael. *The animated man: a life of Walt Disney*. Berkeley: University of California Press, 2008. ISBN 978-052-0256-194.

2. 8. 1 ROZDÍLY MEZI KNIHOU A FILMEM 1951

Mezi knižní předlohou a animovaným filmem je několik rozporů. Disney považoval zápletku z knihy za nezajímavou a divácky nepřitažlivou. Proto se místo ní film řídil pořekadlem *bud' opatrný co si přeješ, mohlo by se ti to vyplnit*, a motivy byly posbírány z několika dalších Carollových knih, jako jsou *Through the Looking-Glass and What Alice Found There* a *The Nursery Alice*. Mezi hlavní rozdíly mezi knihou a filmem z roku 1951 patří záměna důvodu čajového „dýchánku“ Kloboučníka, Břežňáka a Plcha. Ve filmu uvedená oslava „narozenin“ je motiv, který se objevil v *Through the Looking-Glass* a však v úplně jiné souvislosti. Pro tuto oslavu ve filmu vznikla i píseň. V knižní předloze mají nekončící čajovou párty v důsledku toho, že Kloboučník má rozepři s Časem a ten teď neudělá nic, oč ho Kloboučník požádá, zároveň je však u stolu nachystané čtvrté místo, které je pro něj určené, toto místo zaujímá pro svém příchodu Alenka. Z této knihy jsou taktéž převzaty postavy bratrů Tydlidum a Tydlidyn a také mluvící květiny.

Když je Alenka díky své nevhodné velikosti uvězněna v domě Bílého králíka, on sám prohlásí, že je třeba dům i s Alenkou spálit na popel. Ve filmu však zapálení domu navrhne Blboun Dodo, který se však v této scéně z knižní předlohy ani nevyskytuje. Aby se Alenka zmenšila a spálení se tak vyhnula, sní koláček, ve filmu je to však mrkev ze zahrady Bílého králíka.

Když se Alenka setká s houseňákem Absolém a vyjádří jisté obavy, že již není sama sebou, požádá ji Absolém, aby mu zarecitovala báseň *You Are Old, Father William*. Ve filmu se k ní (na rozdíl od knihy) chová velice hrubě a báseň o kterou ji žádá je *How Doth the Little Crocodile*.

Jedním z dalších velkých zásahů do děje oproti originálu je, že kočku Šklíbu kromě Alenky nikdo neviděl. V knize však Šklíba hraje podstatně větší roli, je to kočka patřící Vévodkyni, jejíž scéna byla z filmu celá vypuštěna, měl být také popraven. Zároveň soud, který je v knize veden a kterému předsedá Srdcová královna a král, který byl ve filmu oproti knize na Alenku milý, byl veden proti Srdcovému klukovi, avšak ve filmu je to soud proti Alence.

Ve filmu byli kromě Vévodkyně vypuštěné další z důležitých postav, jako jsou Paželva či Gryfin. Místo nich se objevuje příběh Mrože a Tesaře.

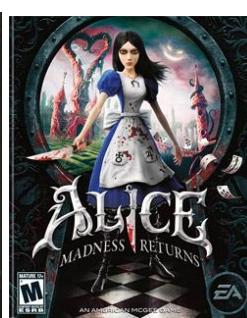
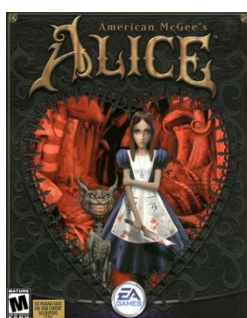
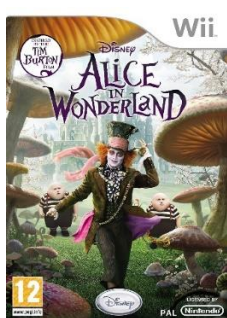
Oba příběhy končí probuzením Alenky. V knize se probudí po té, co karty vyletí do vzduchu a promění se v listy na stromech, zároveň sestře převypráví sen, který se jí zdá a sestře se tento sen bude zdát také. Ve filmu Alenku karty honí, doběhne ke dveřím, kde skrz klíčovou díрку vidí samu sebe spát. Chůva ji probouzí a odcházejí na čaj.

2. 9 HRY

Hra *Disney Alice in Wonderland* je akční dobrodružnou hrou z roku 2010 vydanou na platformách PC, Wii, Nintendo DS a Zeebo pod taktovkou režiséra Jean-Marie Nazaret při příležitosti vydání hrané adaptace Disneyho filmu. Hra je přístupná od 12 let.⁶⁰

Příběhem hry je Alenčino cestování po Říši divů kde, spolu s Kloboučníkem a Šklíbou řeší hádanky a úkoly, které hra nabízí. Hráč musí volit mezi těmito třemi postavami tak, aby mohl efektivně řešit překážky díky jedinečným schopnostem, které postavy mají.

Hra *Alice in Wonderland: A New Champion* je určená pro mobilní zařízení s IOS a vyšla roku 2013 pod záštitou Disneyho. Děj se odehrává ve třech lokacích – *Kloboučníkův čajový dýchánek*, *kouzelný hrad Bílé královny* a *útulná Bayardova vesnice*. Úkolem hry je řešení hádanek a plnění „questů“. Cílem je porážení Červené královny a znovuzískání královské koruny.

Obr. 46 přebal hry
Alice in Wonderland
(2010)

Obr. 47 propagační materiál
pro hru *Alice in Wonderland:
A New Champion* (2013)

Obr. 48 – 50 Booklety od American McGee: 2000, 2011, 2017

American McGee's *Alice* triologie je hororovým zpracováním příběhu Carrolla Lewise.

Jde o psychologické akční hry z pohledu třetí osoby, které vychází již od roku 2000.

Hra z roku 2000 s názvem *American McGee's Alice* byla vyvinuta Rogue Entertainment a publikována Electronic Arts jako neoficiální pokračování Carrollových románů.⁶¹

Většina postav v této hře je převzata z originální předlohy avšak nesdílí své originální charakterové rysy. Bílý králík a Šklíba jsou Alence rádci, ale Kloboučník a Červená královna se jí snaží ublížit.

60. ETRANGES LIBELLULES STUDIOS. *Disney Alice in Wonderland* [online]. [cit. 2018-02-22]. Dostupné z: http://store.steampowered.com/app/316030/Disney_Alice_in_Wonderland/

61. MCGEE. *ALICE: WIRED.COM* [online]. [cit. 2018-02-22]. Dostupné z: <http://www.americanmcgee.com/2010/07/27/alice-madness-returns-wired-com/>

Zbraní hlavní hrdinky je „*vorpálový nůž*“ což je zbraň, kterou je vybaven chlapec proti příšeře *Jabberwocky* ve stejnojmenné Carrollově básni.

„One, two! One, two! And through and through

The vorpal blade went snicker-snack!

He left it dead, and with its head

He went galumphing back.“ ⁶²

Jednou z nejpůsobivějších stránek hry je hudba. Tu k ní složil Grammy ověčený Chris Vrenna, který byl bubeníkem v kapele Nine Inch Nails či Marilyn Manson.⁶³

Hra se stala velice oblíbenou i mezi sběrateli a její kopie se dnes prodávají okolo 200 amerických dolarů.⁶⁴

62. Pátá sloka - Báseň "Jabberwocky" z *Through the Looking-Glass, and What Alice Found There* (1871)

63. SPIRIT. American McGee on Quake [online]. 2011 [cit. 2018-02-22]. Dostupné z: <https://www.quaddicted.com/interviews/americanmcgee>

64. Alice: Madness Returns Prices [online]. 2011 [cit. 2018-02-22]. Dostupné z: <https://www.pricecharting.com/game/playstation-3/alice-madness-returns>

2. 10 ALENKA A POŠTA

Carrol byl s filatelistickým světem spojen mnoha cestami. Psal dopisy britské poště a jiným doručovacím společností ohledně ochrany dopisů při jejich doručování. Navrhl obaly na dopisy a komentoval vnitřní směrnice ohledně registrace dopisů.

V roce 1890 vymyslel The Wonderland Postage Stamp Case – látkovou kartičku s přihrádkami na známky.⁷³ Tato kartička měla ještě další ochranný obal. Obě tyto části byly ilustrované Tennielem s proměnným efektem ilustrací, kdy na obale Alenka drží dítě a na kartičce prasátko a Šklíba z obalu na kartičce zmizí. Tento set byl vyprodukován firmou Emberlin a syn a byl prodáván v potištěné obálce spolu s malým bookletem *Eight or Nine Wise Words about letter-Writing* napsaným Lewisem Carrollem.⁶⁵

Jedenáctého července 1979 vyšel set čtyř známek na oslavu „Year of Child“. Motivem jsou Tennielovy ilustrace Šklíby, Alenky a Kloboučníka.⁶⁶

Šestého února roku 1990 vyšla sada deseti známek Smilers s ilustrací Šklíby od Harryho Willcocka. Druhého února 1993 vyšla v kolekci Smilers známka s ilustrací Tweedledum a Tweedledee od Paula Slatera. Dvacátého prvního června 1998 vyšla v kolekci Magical Worlds sada pěti známek s ilustracemi od Petera Maloneho.⁶⁶

Devátého září 1977 byla vydána v Praze sada známek k příležitosti bienále výstavy knižních ilustrací. Dvoukorunové známky s plameňáky a psí hlavou jsou motivem od francouzského ilustrátora Nicole Claveloux.⁶⁶

Obr. 51 Znáмка s ilustrací
Harryho Willcocka (1990)

Obr. 52 Znáмка s ilustrací
Paula Slatera (1993)

Obr. 53 Znáмка s ilustrací
Nicole Claveloux (1977)

65. ROGER LANCELYN GREEN. Lewis Carroll BRITISH AUTHOR [online]. [cit. 2018-02-22]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Lewis-Carroll>

66. ROGER ALLEN, SELWYN GOODACRE. Carrollian Postage Stamps: The Lewis Carroll Society [online]. 2011 [cit. 2018-02-22]. Dostupné z: <http://lewiscarrollsociety.org.uk/pages/stamps.html>

3. PRAKTICKÁ ČÁST

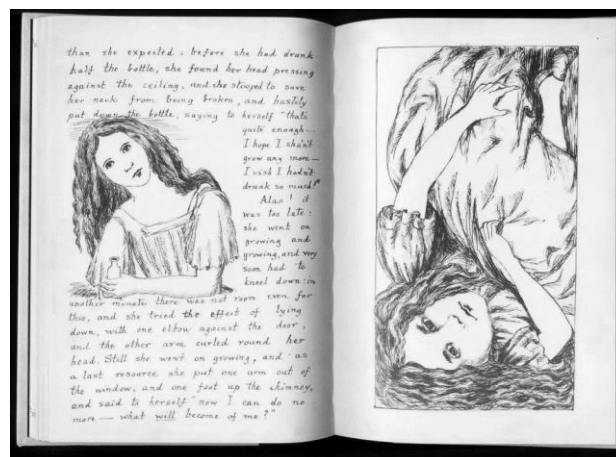
3.1 ÚVOD

Mým cílem je vytvořit ilustraci pro každou z dvanácti kapitol Carrollova díla *Alice's Adventures In Wonderland* od *Lewis Carroll*. Techniku, kterou jsem si vybrala pro tento úkol je digitální koláž. Důvodů pro tuto volbu je několik. Například pro jistou paralelu s dadaisticko-surrealistickou nesmyslností *Wonderlandu*, který je seskládaný, tak jako tento postup ze zdárně nesourodých kousků. Digitální cestu jsem si vybrala pro neomezené množství materiálu, které se mi tímto nabízí a také proto, že se postavy z *Wonderlandu* v ilustracích opakují a proto je třeba použít stejný obrázek několikrát a však různě upravený.

Anglický jazyk knihy jsem zvolila kvůli svému druhému oboru Anglický jazyk a také proto, že jsem chtěla tuto „spolupráci“ udržet jen mezi mnou a *Carrollem* a nikoliv používat práci překladatele. Není v silách sebelepšího překladatel přenést z jiného jazyka jemné nuance či všechny reference a odkazy.

„Retro estetika“ ilustrací i sazby je jistou parafrází na originálního ilustrátora sira Johna Tenniela, který je vytvářel pomocí kresebné techniky, která simulovala vzhled dřevorytu, i když ilustrace touto technikou tištěny nebyly. Tento krok dozadu odráží i moje ilustrace, které jsou po seskládání převedeny na rastr s nižší kvalitou ve stupních šedi a následně kolorovány.

Velikost knihy jsem zvolila ve stejném poměru, jako byl originální Carrollův manuskript z roku 1864.

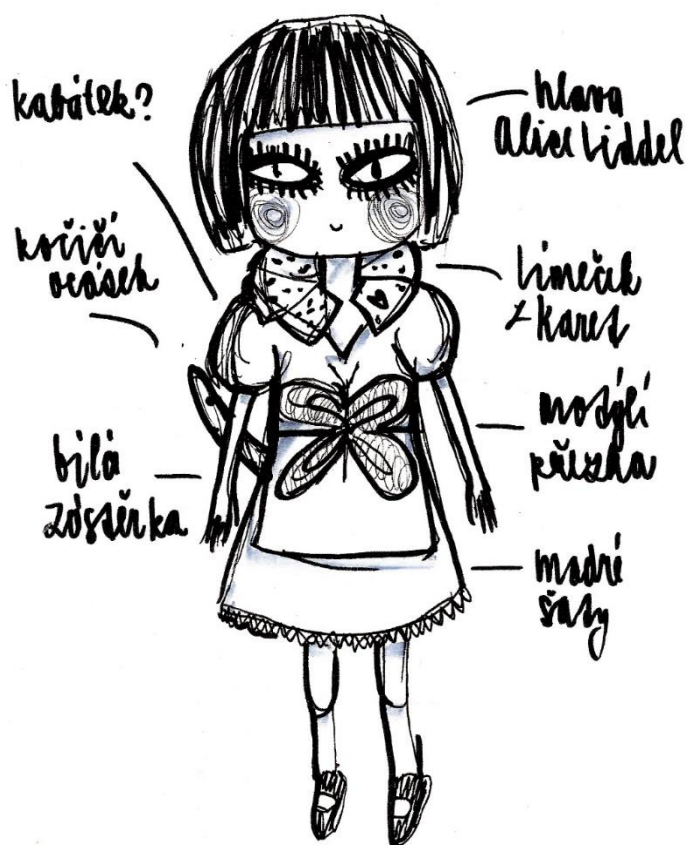
Obr. 54 Náhled na třetí kapitolu z originálního Carrollova manuskriptu z roku 1864

3.2 POSTUP PRÁCE

Práci jsem zahájila skicováním a návrhy na papír. Po ujasnění kompozic a konceptů postav jsem přešla na digitální medium.

3.2.1 NÁVRHY

Při práci na návrzích pro mě bylo důležité si nastínit možné rozložení prostoru a poměrů velikostí postav. Dále se při práci na návrzích rýsovalo možná ztvárnění postav, bylo pro mě důležité nepřekročit tenkou linii mezi připodobnění s již existujícími ilustracemi a vytvořením postavy, kterou si čtenář nespojí s danou literární předlohou.

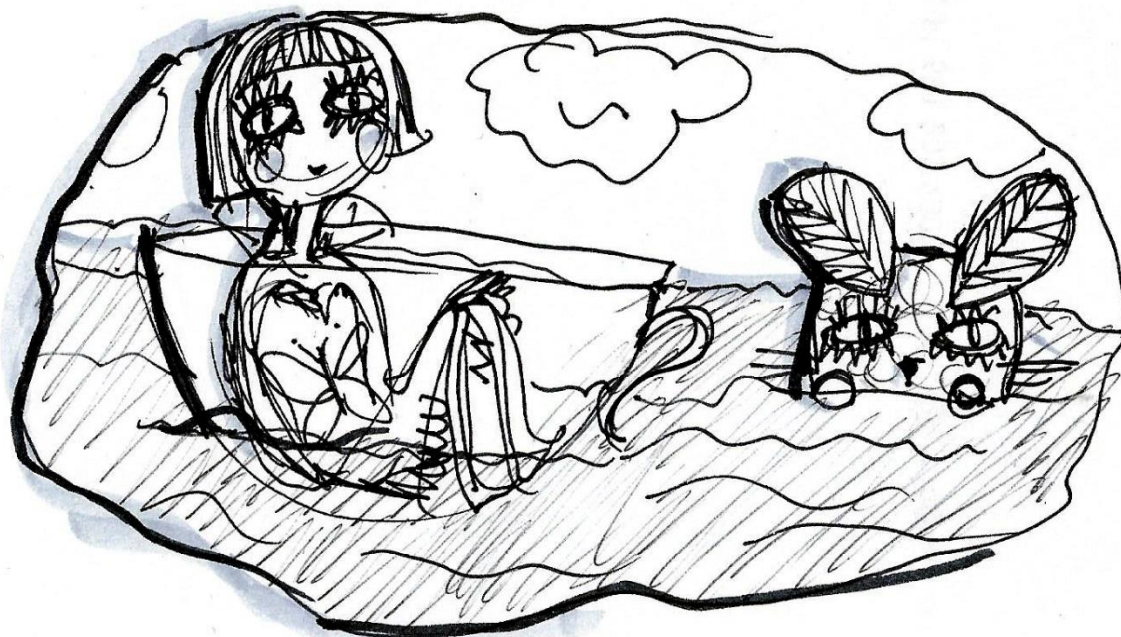

Obr. 55 Skica návrhu postavy Alenky

U postav jako je např. Alenka, kde je známo kdo byl jejich předlohou, jsou jako obličej zakomponovány jejich reálné fotografie.

Obr. 56 Návrh ilustrace pro kapitolu číslo jedna

Obr. 57 Návrh ilustrace pro kapitolu číslo dva

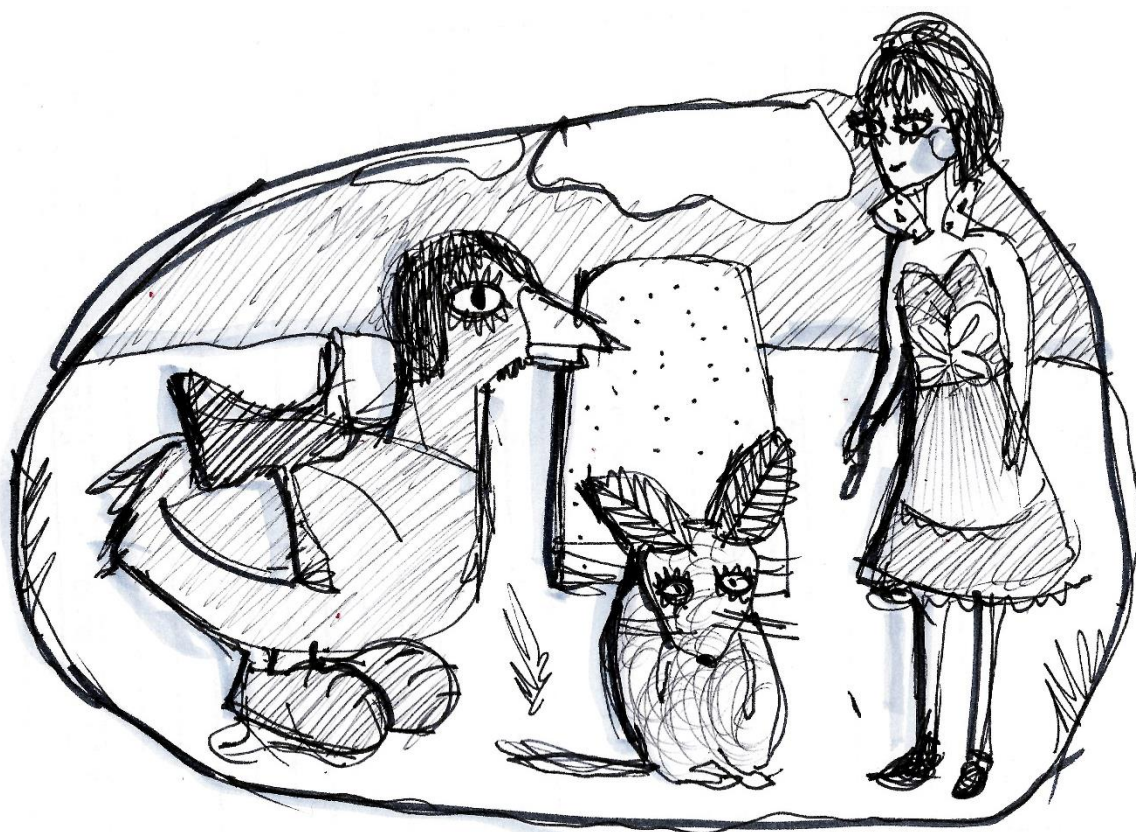
Obr. 58 Návrh ilustrace pro kapitolu číslo čtyři

Obr. 59 Návrh ilustrace pro kapitolu číslo pět

Obr. 60 Návrh ilustrace pro kapitolu číslo osm

Obr. 61 Návrh ilustrace pro kapitolu číslo tři

Obr. 62 Koláž použitá pro ilustraci kapitoly číslo tři

3.2.2 TVORBA DIGITÁLNÍCH KOLÁŽÍ

Koláží bylo vytvořeno dvanáct (pro každou kapitolu jedna) a jedna menší pro titulní stranu. Motiv koláže jsem volila tak, aby zobrazoval nejdůležitější moment dané kapitoly.

Při tvorbě koláží jsem využívala nepřeberného množství obrázků dostupných na internetu. Při ořezu fotografií jsem zvolila nedokonalý hranatý ořez, který simuluje vystřihování nůžkami.

Obr. 63 Detail na způsob ořezu fotografií do koláže

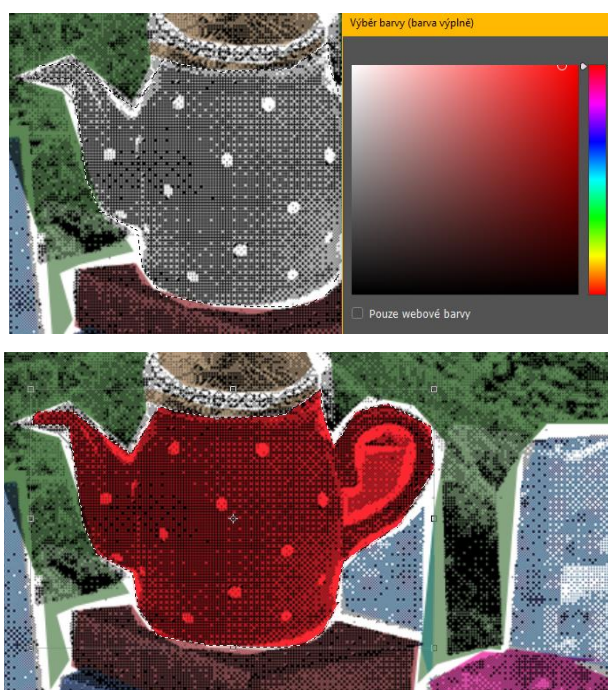
Tento způsob ořezu mi dovoluje při kolorizaci krytí a přesah barev, což je důležitý aspekt pro dosažení požadované estetiky ilustrací.

Obr. 64 Detail na způsob překryvání barev po kolorizaci

Po seskládání koláže v programu Adobe Photoshop, jsem na ni aplikovala sérii kroků, které vytvořily z vysokého rozlišení - rozlišení nižší, než je pro velmi kvalitní tisk vhodné a s viditelným tiskovým bodem. Hodnota DPI není u všech koláží stejná, neboť byla třeba korigovat tak, aby různé zdroje vedli k vizuálně stejnému výsledku. Vesměs lze však říci, že DPI je nižší než 280.

Při tomto procesu se obraz také převede do stupně šedi. Takto vytvořený „polotovar“ v následujícím kroku pomocí hranatého výběru koloruji jednodlitou barvou.

Obr. 65 a 66 Detail na způsob kolorizace

Obr. 67, 68, 69 Znárodnění postupu práce na postavě Alenky

3.2.3 VYTVOŘENÉ ILUSTRACE

Obr. 70 až 81 Ilustrace vytvořené pro knihu

3.2.4 TVORBA KNIHY

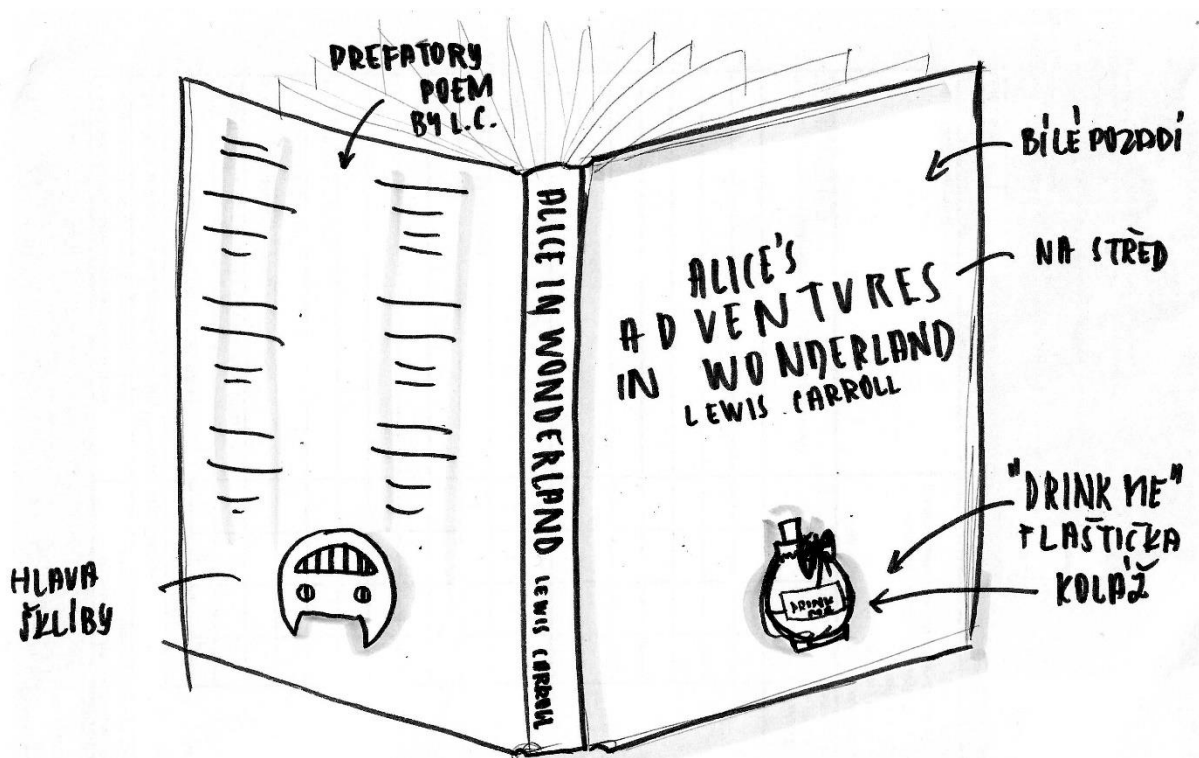
Po vytvoření ilustrací jsem začala sázet knihu pro kterou byly určeny.

Textovou složkou knihy je *Alice's Adventures in Wonderland* od *Lewis Carroll* z roku 1865 ve verzi *The Millennium Fulcrum Edition 3.0*.

Fontem sazby je *Old Newspaper Types* od Manfreda Kleina. Tento font jsem zvolila pro svoji snadnou čitelnost i ve větších blocích textu a zajímavý vzhled, který koresponduje s ilustracemi.

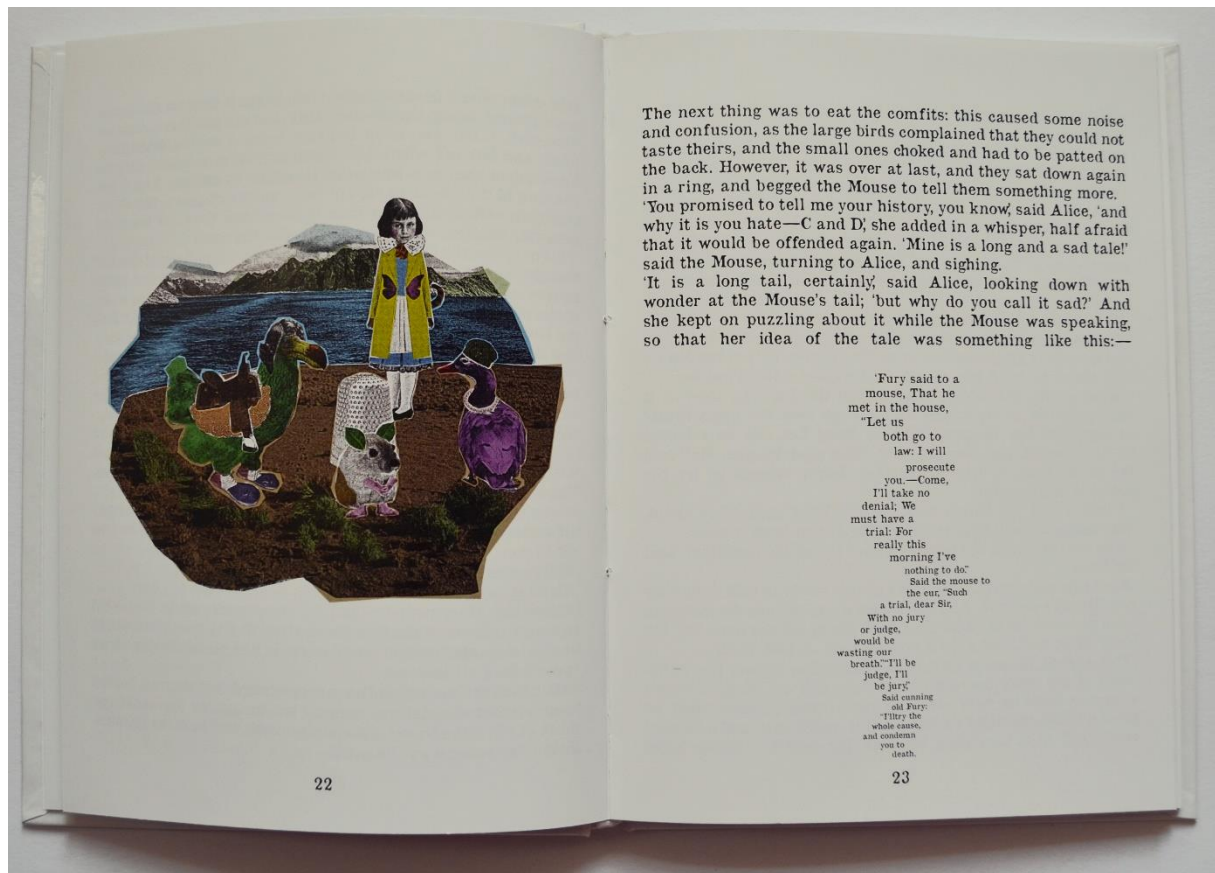
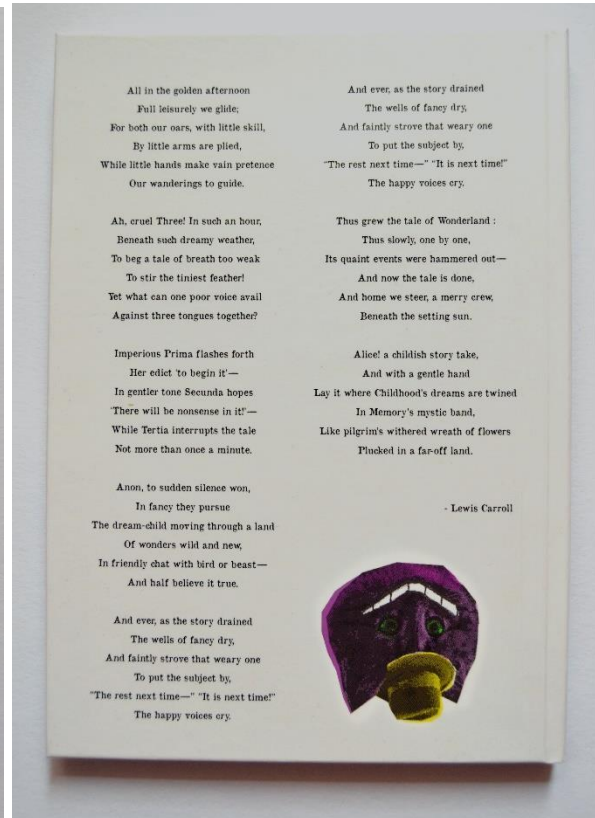
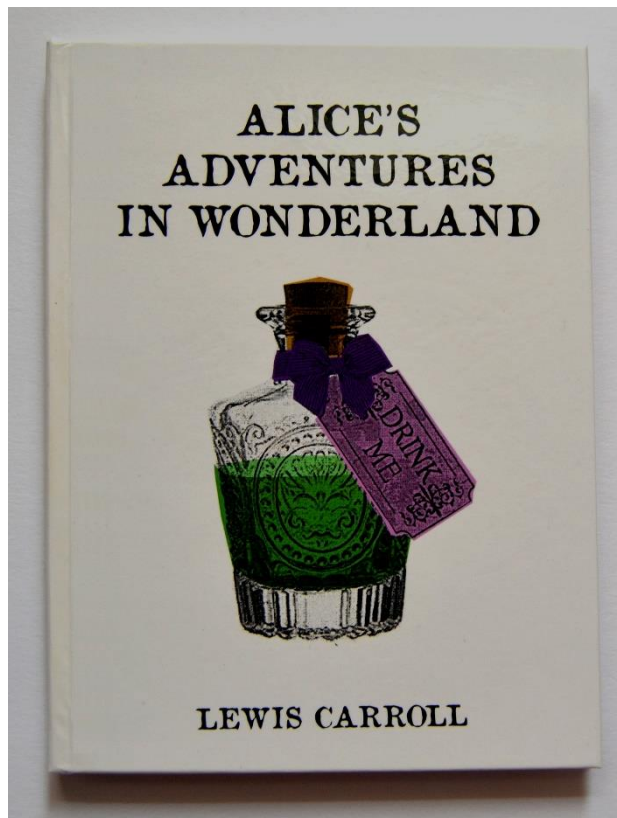
Celkový design je zvolen s bílým pozadím, které díky své čistotě a jednoduchosti nechá vyniknout koláže a text.

Potah knihy je na přední straně tvořen malou koláží flaštičky „vypij mě“ i jménem díla a autora. Na zadní straně je báseň *Lewis Carroll*, kterou k této knize napsal a hlava kocoura Šklíby.

Obr. 82 Návrh vzhledu potahu knihy

4. PŘÍLOHA: FOTODOKUMENTACE PRAKTICKÉ ČÁSTI

'That's right!' shouted the Queen. 'Can you play croquet?'
The soldiers were silent, and looked at Alice, as the question was evidently meant for her.

'Yes!' shouted Alice.

'Come on, then!' roared the Queen, and Alice joined the procession, wondering very much what would happen next.

'It's—it's a very fine day!' said a timid voice at her side. She was walking by the White Rabbit, who was peeping anxiously into her face.

'Very,' said Alice: '—where's the Duchess?'

'Hush! Hush!' said the Rabbit in a low, hurried tone. He looked anxiously over his shoulder as he spoke, and then raised himself upon tiptoe, put his mouth close to her ear, and whispered 'She's under sentence of execution!'

'What for?' said Alice.

'Did you say "What a pity!"?' the Rabbit asked.

'No, I didn't,' said Alice: 'I don't think it's at all a pity. I said "What for?"'

'She boxed the Queen's ears—' the Rabbit began. Alice gave a little scream of laughter. 'Oh, hush!' the Rabbit whispered in a frightened tone. 'The Queen will hear you! You see, she came rather late, and the Queen said—'

'Get to your places!' shouted the Queen in a voice of thunder, and people began running about in all directions, tumbling up against each other; however, they got settled down in a minute or two, and the game began. Alice thought she had never seen such a curious croquet-ground in her life; it was all ridges and furrows; the balls were live hedgehogs, the mallets live flamingoes, and the soldiers had to double themselves up and to stand on their hands and feet, to make the arches.

The chief difficulty Alice found at first was in managing her flamingo: she succeeded in getting its body tucked away, comfortably enough, under her arm, with its legs hanging down, but generally, just as she had got its neck nicely straightened

ALICE'S ADVENTURES IN WONDERLAND by LEWIS CARROLL

CHAPTER II. The Pool of Tears

'Curiouser and curiouser!' cried Alice (she was so much surprised, that for the moment she quite forgot how to speak good English); 'now I'm opening out like the largest telescope that ever was! Good-bye, feet!' (for when she looked down at her feet, they seemed to be almost out of sight, they were getting so far off). 'Oh, my poor little feet, I wonder who will put on your shoes and stockings for you now, dears? I'm sure I shan't be able! I shall be a great deal too far off to trouble myself about you: you must manage the best way you can;—but I must be kind to them,' thought Alice, 'or perhaps they won't walk the way I want to go! Let me see: I'll give them a new pair of boots every Christmas.'

And she went on planning to herself how she would manage it. 'They must go by the carrier,' she thought; 'and how funny it'll seem, sending presents to one's own feet! And how odd the directions will look!

Alice's Right Foot, Esq.
Hearthrug,
near The Fender,
(with Alice's love).

Oh dear, what nonsense I'm talking!

Just then her head struck against the roof of the hall: in fact she was now more than nine feet high, and she at once took up the little golden key and hurried off to the garden door.

Poor Alice! It was as much as she could do, lying down on one side, to look through into the garden with one eye; but to get through was more hopeless than ever: she sat down and began to cry again.

12

'You ought to be ashamed of yourself,' said Alice, 'a great girl like you; (she might well say this), to go on crying in this way! Stop this moment, I tell you!' But she went on all the same, shedding gallons of tears, until there was a large pool all round her, about four inches deep and reaching half down the hall.

After a time she heard a little pattering of feet in the distance, and she hastily dried her eyes to see what was coming. It was the White Rabbit returning, splendidly dressed, with a pair of white kid gloves in one hand and a large fan in the other: he came trotting along in a great hurry, muttering to himself as he came, 'Oh! the Duchess, the Duchess! Oh! won't she be savage if I've kept her waiting!' Alice felt so desperate that she was ready to ask help of any one; so, when the Rabbit came near her, she began, in a low, timid voice, 'If you please, sir—' The Rabbit started violently, dropped the white kid gloves and the fan, and skurried away into the darkness as hard as he could go. Alice took up the fan and gloves, and, as the hall was very hot, she kept fanning herself all the time she went on talking: 'Dear, dear! How queer everything is to-day! And yesterday things went on just as usual. I wonder if I've been changed in the night? Let me think: was I the same when I got up this morning? I almost think I can remember feeling a little different. But if I'm not the same, the next question is, Who in the world am I? Ah, that's the great puzzle!' And she began thinking over all the children she knew that were of the same age as herself, to see if she could have been changed for any of them.

'I'm sure I'm not Ada,' she said, 'for her hair goes in such long ringlets, and mine doesn't go in ringlets at all; and I'm sure I can't be Mabel, for I know all sorts of things, and she, oh! she knows such a very little! Besides, she's she, and I'm I, and—oh dear, how puzzling it all is! I'll try if I know all the things I used to know. Let me see: four times five is twelve, and four times six is thirteen, and four times seven is—oh dear! I shall never get to twenty at that rate! However, the Multiplication

13

ALICE'S ADVENTURES IN WONDERLAND

BY
LEWIS CARROLL

The Millennium Fulerum Edition 3.0

Illustrated by Nikola Palacká

Printed and bound by BOOKS PRINT, Olomouc

Bachelor's thesis

5. ZÁVĚR

Při psaní teoretické části práce jsem pootevřela dvířka do světa Lewise Carrola, který předčil velikostí moje představy. Dozvěděla jsem velké množství informací, které mi pomohly k lepšímu pochopení knihy a tím i k vytvoření lepších ilustrací. Tvorba ilustrací a knihy pro mě byla velice naplňující a zábavnou prací, ke které jsem se ráda vracela.

Na výtvarných zpracováních *Alenky* mě nepřestává fascinovat různorodost a originalita se kterou se této práce umělci zhošťují. Výtvarníci, kteří jsou popsáni v kapitole o ilustraci dětských knih pomocí koláže, jsou jen špičkou ledovce, kterou mi rozsah této práce dovolil pokrýt. Avšak i v tomto odvětví je různorodost přístupů i technik velice podmětná.

Při práci na samotných ilustracích jsem se setkala s různými překážkami, které se mi i díky dobrým radám vedoucího práce podařilo úspěšně překonat. Jediná věc, která mi na výrobě knihy byla „proti srsti“ je fakt, že velmi důležitou část procesu jsem nebyla schopná ovlivnit a nečinně jsem musela přihlížet tomu, jak se první výtisk mé knihy v tiskárně nezdařil. Tato bezmoc nad finálním produktem pro mě byla opravdu frustrující.

Co se týče odpovědí na otázky, které jsem si na začátku své práce na teoretické část pokládala, ty jsem našla. Mezi ně například patří:

1. Koláže jsou atraktivní technikou ilustrace pro dětskou literaturu.
2. Kniha *Alenka v říši divů* je stále velkou studnicí inspirace pro mnoho umělců.

Toto téma mě velice zaujalo a doufám, že budu mít další příležitost se jím zabývat. Pro příště bych však byla ráda pánem nad celým procesem tvorby.

6. KNIŽNÍ ZDROJE

- BARRIER, Michael. The animated man: a life of Walt Disney. Berkeley: University of California Press, 2008. ISBN 978-052-0256-194.
- BLOOM, edited and with an introduction by Harold Bloom., Michael. Aldous Huxley.: Philadelphia: Chelsea House, 2003. ISBN 978-143-8112-732
- CARROLL, Lewis a John TENNIEL. Alice's adventures in Wonderland. New York: Dover, c1993. ISBN 978-0486275437.
- CARROLL, Lewis Alice's adventures in Wonderland ; and, Through the looking-glass. Bantam classic ed. Toronto: Bantam Books, 1990. ISBN 05-532-1345-8.
- CARROLL, Lewis. The Hunting of the Snark: Agony in Eight Fits (Lovení Snárka: Agonie v osmi záchvatech): anglicko-česká verze, český překlad Václav Z. J. Pinkava. Brno: Host, 2008
- CLARK, Anne (1979). Lewis Carroll: A Life. New York: Schocken Books. ISBN 978-0-8052-3722-1. OCLC 4907762.
- COLLINS, Collins English Dictionary. London: Collins. 2000. ISBN 978-0-00-752274-3.
- DAY, David a Lewis CARROLL. Alice's adventures in Wonderland, decoded. Toronto, Ontario: Doubleday Canada, 2015. ISBN 978-0385682268
- ENGEN, Rodney (1991). Sir John Tenniel: Alice's White Knight. Brookfield, VT: Scholar Press.
- GARDEN, M., The Annotated Alice, 1998
- GARDEN, Martin (1996). The universe in a handkerchief: Lewis Carroll's mathematical recreations, games, puzzles, and word plays. Birkhäuser. ISBN 0-387-25641-5.
- LELAND, Nita; Virginia Lee Williams (Září 1994). "One". Creative Collage Techniques. North Light Books. ISBN 0-89134-563-9.
- THOMAS, Bob (1976). Walt Disney: An American Original. New York: Hyperion Press. ISBN 0-7868-6027-8
- WILL BROOKER. Alice's adventures: Lewis Carroll in popular culture. New York: Dover, 1993. ISBN 978-0486275437. str. 338

7. INTERNETOVÉ ZDROJE

- A NEW CHAMPION, Alice in Wonderland: [online]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/AliceWonderlandChampion>
- ALICE IN WONDERLAND 1985 [https://en.wikipedia.org/wiki/Alice_in_Wonderland_\(1985_film\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Alice_in_Wonderland_(1985_film))
- ALICE IN WONDERLAND (1931), fortleefilm.org; Dostupné z: https://fortleefilm.com/alice_1931
- ALICE LIDDELL [online]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Alice_Liddell
- ALICE: Madness Returns Prices, Dostupné z: <https://www.pricecharting.com/game/playstation-3/alice-madness-returns>
- ALLISON MEIER. Math and Madness in a 1960s 'Alice's Adventures in Wonderland' Illustrated by Dalí, Dostupné z: <https://hyperallergic.com/238826/math-and-madness-in-a-1960s-alices-adventures-in-wonderland-illustrated-by-dali/>
- BARRY Moser [online]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Barry_Moser
- BEST SCORE ACADEMY AWARD Nominations and the Newmans, Dostupné z: <http://www.romanization.com/personal/andy/bestscore.html>
- BRADY - 1998. LEWIS CARROLL The Influence of Lewis Carroll's Life on His Work , Dostupné z: <http://www.omegabrand.com/carroll/lcbio.html>
- CAMILLE ROSE. ABOUT ME [online] Dostupné z: <http://camillerosegarciastore.bigcartel.com/about-camille-rose-garcia>
- CARLE, Eric. How I create my pictures [online]. Dostupné z: http://www.eric-carle.com/slideshow_collage.html
- CINEMA: BATTLE OF WONDERLAND. Time. 16 July 1951. [online], Dostupné z: <http://content.time.com/time/magazine/article/0,9171,889135,00.html>
- ENSLÉN, Denise. "Origin of the term "collage"". Dostupné z: <http://3a2f2fcollagedenise.com/2fpage2.html&date=2012-04-12>
- ETRANGES LIBELLULES STUDIOS. Disney Alice in Wonderland [online]. Dostupné z: http://store.steampowered.com/app/316030/Disney_Alice_in_Wonderland/
- FANELLI, Sara. About [online]. Dostupné z: <http://www.sarafanelli.com/docs/about.html>
- GUGGENHEIM, <https://www.guggenheim.org/arts-curriculum/topic/collage-and-scaling-up>
- HEATHER HAIGHA. Aldous Huxley And Lewis Carroll [online]. Dostupné z: <http://aliceiseverywhere.com/3-connections-between-aldots-huxley-and-lewis-carroll/>
- JIM HILL. Disney, Tim Burton & Linda Woolverton deliver an "Alice" for the ages [online]. Dostupné z: http://jimhillmedia.com/editor_in_chief1/b/jim_hill/archive/2010/03/05/disney-tim-burton-linda-woolverton-deliver-an-alice-for-the-ages.aspx
- KAROLINE LEACH. Charles Lutwidge Dodgson (Lewis Carroll): A Brief Biography [online]. Dostupné z: <http://www.victorianweb.org/authors/carroll/bio1.html>
- LAURA INGALLS, Wilder Award, Past winners". Association for Library Service to Children (ALSC). American Library Association (ALA) [online], Dostupné z: <http://www.ala.org/alsc/awardsgrants/bookmedia/wildermedal/wilderpast>
- MCGEE. ALICE: WIRED.COM, <http://www.americanmcgee.com/2010/07/27/alice-madness-returns-wired-com/>
- ROGER ALLEN, SELWYN GOODACRE. Carrollian Postage Stamps: The Lewis Carroll Society [online]. 2011, Dostupné z: <http://lewiscarrollsociety.org.uk/pages/stamps.html>
- ROGER LANCELYN GREEN. Lewis Carroll BRITISH AUTHOR [online]. [cit. 2018-02-22]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Lewis-Carroll>
- ROGER LANCELYN GREEN. Lewis Carroll BRITISH AUTHOR [online]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Lewis-Carroll>
- SCOTT, Vicky. About [online]. Dostupné z: <http://www.vickysworld.co.uk/about>
- SPARKNOTES. Context - Lewis Carroll [online], Dostupné z: <http://www.sparknotes.com/lit/alice/context/>
- SPIRIT. American McGee on Quake [online]. 2011, Dostupné z: <https://www.quaddicted.com/interviews/americanmcgee>
- STAFFORD, Mark; Sélavy, Virginie (14 June 2011). "Interview with Jan Švankmajer". Electric Sheep Magazine.. [online], Dostupné z: www.electricsheepmagazine.co.uk/features/2011/06/14/interview-with-jan-352vankmajer/
- TATE GALLERY, <http://www.tate.org.uk/art/art-terms/c/collage>
- TGL Interview: American McGee Talks Alice: Madness Returns [online]. 2011, Dostupné z: <https://www.pricecharting.com/game/playstation-3/alice-madness-returns>

8. OBRAZOVÉ ZDROJE

Obrázek č. 1

https://images-na.ssl-images-amazon.com/images/I/51pi8EFSEFL_SY347_BO1,204,203,200_.jpg

Obrázek č. 2

<http://www.vickysworld.co.uk/images/monthly.jpg>

Obrázek č. 3

<http://www.sarafanelli.com/docs/books/02monsters/06.html>

Obrázek č. 4

<http://www.brwnpaperbag.com/wp-content/uploads/2018/03/elisa-carareto-collage-2.jpg>

Obrázek č. 5

http://payload529.cargocollective.com/1/2/88249/12895740/YOYO_ORIG_WEB_1200.jpg

Obrázek č. 6

<https://www.amazon.com/Girls-Think-Everything-Ingenuous-Inventions/dp/0618195637>

Obrázek č. 7

<http://iv1.lising.com/image/829483/600full-a-river-of-words%3A-the-story-of-william-carlos-williams-artwork.jpg>

Obrázek č. 8

<https://pbs.twimg.com/media/DGYI0p7XgAEH1s2.jpg>

Obrázek č. 9

<https://www.amazon.com/Can-Aardvark-Bark-Melissa-Stewart/dp/1481458523>

Obrázek č. 10

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/88/Snark_Baker.jpg

Obrázek č. 11

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/b2/Snark_Barrister.jpg

Obrázek č. 12

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/63/Snark_Banker.jpg

Obrázek č. 13

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/7a/Snark_Beaver.jpg

Obrázek č. 14

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f9/Snark_Bellman.jpg

Obrázek č. 15

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c5/Snark_Butcher.jpg

Obrázek č. 16

<https://i.pinimg.com/564x/24/1f/53/241f537edd41f2c38836997bd055c677.jpg>

Obrázek č. 17

<http://www.victorianweb.org/art/illustration/furniss/196.jpg>

Obrázek č. 18

<https://www.metmuseum.org/art/collection/search/283092>

Obrázek č. 19

https://78.media.tumblr.com/5639947903e8a4fdc79fc8017e2d9893/tumblr_ni3cwa1x711qg35tio1_500.jpg

Obrázek č. 20

<https://stancarey.files.wordpress.com/2015/11/john-tenniel-cheshire-cat-grinning-in-alices-adventures-in-wonderland.jpg>

Obrázek č. 21

https://vignette.wikia.nocookie.net/villains/images/1/13/Cheshirecat_disney.png/revision/latest?cb=20171205231255

Obrázek č. 22

<https://i.pinimg.com/736x/76/56/36/765636cbdbee8cd6a3010b4ceaf78bb6--cheshire-cat-alice-in-wonderland.jpg>

Obrázek č. 23

https://vignette.wikia.nocookie.net/americanmcgeesalice/images/6/62/Cheshire_Cat_AMA_render.png/revision/latest?cb=20160418145648

Obrázek č. 24

<http://www.alice-in-wonderland.net/wp-content/uploads/hedgehog-bewick-300x138.jpg>

Obrázek č. 25

<http://www.alice-in-wonderland.net/wp-content/uploads/1book29.jpg>

Obrázek č. 26

<https://www.topzine.cz/wp-content/uploads/2011/12/Sn%C3%ADmek-002.jpg>

Obrázek č. 27

<https://i.pinimg.com/originals/1a/b0/ef/1ab0ef56ab435d24084da41bcc80003b.jpg>

Obrázek č. 28

http://media.masslive.com/living_impact/photo/11840540-large.jpg

Obrázek č. 29

<https://i0.wp.com/www.brainpickings.org/wp-content/uploads/2011/11/alicedali6.jpg?w=680&ssl=1>

Obrázek č. 30

<https://i0.wp.com/www.brainpickings.org/wp-content/uploads/2011/11/alicedali2.jpg?w=680&ssl=1>

Obrázek č. 31

<https://i.pinimg.com/originals/b2/6f/7f/b26f7f7be67084303c7f0a53f61073179.jpg>

Obrázek č. 32

<http://latimesblogs.latimes.com/.a/6a00d8341c630a53ef01310f35b402970c-pi>

Obrázek č. 33

https://klausming.files.wordpress.com/2015/03/alice_in_wonderland_1903.jpg

Obrázek č. 34
<http://images.vogue.it/gallery/39779/Big/3b4b9525-6595-449a-a248-3e3eaf6e9a1b.JPG>

Obrázek č. 35
https://kittypackard.files.wordpress.com/2010/03/alice_1943.jpg

Obrázek č. 36
http://fr.web.img6.acsta.net/r_1280_720/pictures/16/12/05/14/57/121384.jpg

Obrázek č. 37
http://fr.web.img3.acsta.net/r_1280_720/pictures/16/12/05/14/57/119665.jpg

Obrázek č. 38
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/e/e5/Mary_Pickford_1916.jpg/220px-Mary_Pickford_1916.jpg

Obrázek č. 39
[https://alchetron.com/Alice-in-Wonderland-\(1933-film\)#demo](https://alchetron.com/Alice-in-Wonderland-(1933-film)#demo)

Obrázek č. 40
https://en.wikipedia.org/wiki/Thru_the_Mirror#/media/File:Thruthemirrorposter.jpg

Obrázek č. 41
https://ohmy.disney.com/wp-content/uploads/2014/08/mary_blair_alice_in_wonderland_concept_art_07.jpg

Obrázek č. 42
<http://www.kathrynbeaumont.com/>

Obrázek č. 43
<https://i.pinimg.com/originals/60/ff/14/60ff14bcc93bd9f0173ae0c94044cfb4.jpg>

Obrázek č. 44
<http://donbrockway.com/disney%20ad.jpg>

Obrázek č. 45
<http://donbrockway.com/lou%20bunin%20ad.jpg>

Obrázek č. 46
https://images-na.ssl-images-amazon.com/images/I/91Kwrr4SpaL._SL1500_.jpg

Obrázek č. 47
<http://www.androidshock.com/wp-content/uploads/2013/09/Alice-in-Wonderland-cover1.jpeg>

Obrázek č. 48
https://en.wikipedia.org/wiki/American_McGee%27s_Alice#/media/File:American_McGee_Alice_cover.png

Obrázek č. 49
https://en.wikipedia.org/wiki/Alice:_Madness_Returns#/media/File:AliceMadnessReturns.jpg

Obrázek č. 50
https://vignette.wikia.nocookie.net/americanmcgeesalice/images/e/ea/The_Art_of_Alice_Otherlands.png/revision/latest?cb=20151031005848

Obrázek č. 51
http://www.collectgbstamps.co.uk/images/gb/1990/1990_257_1.jpg

Obrázek č. 52
http://www.collectgbstamps.co.uk/images/gb/1993/1993_792_1.jpg

Obrázek č. 53
<http://i.imgur.com/CDKkmdX.jpg>

Obrázek č. 54
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/ec/Caroll%2C_Alice%2C_3._Kapitel.jpg

Obrázky č. 55 až 82
Archiv autorky

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Nikola Palacká
Katedra:	Katedra výtvarné výchovy
Vedoucí práce:	akad. soch. Tomáš Chorý, ArtD.
Rok obhajoby:	2018
Název práce:	Ilustrovaná dětská kniha
Název práce v angličtině:	Illustrated Children's Book
Anotace práce:	Bakalářská práce je zaměřená na knihu Carrolla Lewise: <i>Alenka v říši divů</i> . Skládá se ze dvou částí. Teoretická část se zabývá fenoménem říše divů, jeho autorem a jeho uměleckým zpracováním. Praktickou část tvoří kolážemi ilustrovaná kniha <i>Alice's Adventures in Wonderland</i> .
Klíčová slova:	Ilustrovaná dětská kniha, koláž, Alenka v říši divů, Carroll Lewis
Anotace v angličtině:	This bachelor thesis focuses on Carroll Lewis's book <i>Alice's Adventures in Wonderland</i> . It consists of two parts. The theoretical part aims attention at Wonderland phenomenon, it's author and visual interpretations. The practical part demonstrates collage illustrated book <i>Alice's Adventures in Wonderland</i> .
Klíčová slova v angličtině:	Illustrated Children's Book, Collage, Alice's Adventures in Wonderland, Carroll Lewis
Přílohy vázané v práci:	Obrazová příloha – ilustrace z vytvořené knihy
Rozsah práce:	50 stran
Jazyk práce:	čeština